

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Heydar

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Nº 110 (5830) 21 iyun 2019-cu il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

İnqilabi sosial islahatlar uğurla davam etdirilir

İyunun 18-də imzalanan 17 Sərəncam ölkədə sosial rifahın yüksəldilməsinin Prezident İlham Əliyevin uğurlu sosial-iqtisadi siyasetinin prioritet istiqaməti olduğunu, bir daha təsdiq edir və bu istiqamətdə cari il ərzində, artıq ikinci böyük sosial paketin reallaşdırıldığını göstərir

3

"Özəl sektorda
çalışanların da
minimum maaşı
artacaq"

4

Nazirlər Kabinetinin
növbəti iclası keçirilib

5

"Hərbi qulluqçularının
maaşlarının artırılması
sosial vəziyyətimizin
yaxşılaşmasında mühüm
rol oynayacaq"

İnqilabi sosial İslahatlar uğurla davam etdirilir

İyunun 18-də imzalanan 17 Sərəncam ölkədə sosial rifahın yüksəldilməsinin Prezident İlham Əliyevin uğurlu sosial-iqtisadi siyasetinin prioritət istiqaməti olduğunu, bir daha təsdiq edir və bu istiqamətdə cari il ərzində, artıq ikinci böyük sosial paketin reallaşdırıldığını göstərir

Insana qayğı, onun maddi və mənəvi tələbatlarının ödənilməsi üçün zəruri şəraitin yaradılması Prezident İlham Əliyevin apardığı siyasetin mühüm prinsiplərindəndir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə uğurlu sosial siyasetin həyata keçirilməsi, ilk növbədə, belə qənaətə gəlməyə kifayət qədər zəmin yaradır ki, bu siyasetin əsas məqsədi Azərbaycanda sosial yönümlü dövlət quruculuğunu təmin etməkdir. Söz yox ki, bu istiqamətdə də, son illər mühüm və ardıcıl addımlar atılmaqdadır. Prezident İlham Əliyev hər zaman öz çıxışlarında sosial siyaseti dövlət siyasetinin ən zəruri sahələrindən biri kimi dəyərləndirərək, vurğulayıb ki, layiqli sosial siyaset qarşısındaki illərdə də Azərbaycan hökumətinin fealiyyətinin prioritəti olaraq qalacaq.

Her il vətəndaşların əməkhaqlarının, pensiyaçıların təqaüdlerinin, aztəminatlı ailələrin, şəhid ailələrinin, Qarabağ əllilləri, eyni zamanda, sağlamlığı mehdud olan vətəndaşlara verilən sosial müvənətlərinin artırılması da, buna olan bariz sübutdur. Bu, Azərbaycanda insanların sosial müdafiəsinin gücləndirilmesi istiqamətində atılan zəruri addım kimi qymətləndirilir. Bu baxımdan, Prezident İlham Əliyevin dövlət qulluqçularının, hərbi qulluqçuların, hüquq-mühafizə orqanı əməkdaşlarının və digər xüsusi rütbəli şəxslərin, müəllimlərin, həbelə, dövlət büdcəsindən maliyyələşən bir sıra digər təşkilatlarda çalışan işçilərin əməkhaqlarının böyük dərəcədə artırılması barədə iyunun 18-də imzaladığı sərəncamlar dövlətimizin həyata keçirdiyi sosial siyasetin inqilabi xarakter daşıdığını əyani şəkildə göstərir.

Sosial adalet prinsiplerinin daha da möhkəmləndirilmesi məqsədilə Prezident tərəfindən minimum əməkhaqqının məbləği 40 faizə yaxın artırılaq, 250 manata çatdırılıb. Minimum əməkhaqqının artımı birbaşa 950 minədək vətəndaşı əhatə edəcək. Həmin insanlardan 600 mini dövlət sektorunda, 350 mini özəl sektorda işləyənlərdir. Bu artımın təmin edilməsi üçün dövlət büdcəsində illik 780 milyon, 2019-cu ilin sentyabr-dekabr ayları üzrə 245 milyon manat eləvə vəsait ayrılmazı təmin olunacaq. Sərəncamla minimum əməkhaqqının məbləğinin 250 manata çatdırılması dövlət büdcəsində maliyyələşdirilən sahələrdə Vahid Tarif Cədvəli ilə müəyyən edilmiş aylıq tarif (vəzifə) maaşları üzrə orta əməkhaqqının da, orta hesabla 40 faiz artıqla, 265 manatdan 367 manata çatmasına imkan verir.

İyunun 18-də imzalanan 17 Sərəncam ölkədə sosial rifahın yüksəldilməsinin Prezident İlham Əliyevin uğurlu sosial-iqtisadi siyasetinin prioritət istiqaməti olduğunu bir daha təsdiq edir və bu isti-

qamətdə, cari il ərzində, artıq ikinci böyük sosial paketin reallaşdırıldığını göstərir. Dövlətimizin başçısı tərəfindən aparılan sosial-iqtisadi siyasetin qayəsində Azərbaycan vətəndaşının, onun sosial təminatının ve rifahının dayandığını özündə növbəti dəfə bariz şəkildə ehtiva edən bu sərəncamlar, ümumilikdə, 2 milyondan çox insanı əhatə etmək, həm dövlət orqanlarında, həm də özəl sektorda çalışan şəxslərin maddi vəziyyətini əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdıracaq.

Misal üçün, bu illərdə gözlənilən daha bir proses artıq reallaşdırılıb. Belə ki, bundan sonra ölkədə aztəminatlı ailələr və gənclər daha güzəştli şərtlərlə mənzillərə sahib ola biləcəklər. Məlumat üçün onda qeyd edek ki, bir müddət əvvəl, sözügedən proses sürətləndirmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyi də yaradılıb. Məhz bunun nəticəsidir ki, artıq güzəştli şərtlərlə mənzil almağın şərtləri də müəyyənəşdirilib, insanlar bundan faydalanağa başlayıblar. Media işçilərinə, qacqıç və mecburi köçkünlərə də mənzillərin verilməsi prosesi bu siyasetin tərkib hissəsi olaraq yüksək dəyərləndirilir. O da, təsadüfi deyil ki, ölkə rəhbəri İlham Əliyev tərəfindən irəli sürürlən bu təşəbbüs Onun sosial siyasetinin bir parçası kimi xarakterizə edilir və dövlətin vətəndaşa diqqət və qayğısı kimi səciyyələndirilir.

Məsələn, son illər yüz minlərlə yeni iş yeri açılıb ki, bu da işsizliyin aradan qaldırılmasında müstəsnə rol oynayır. Bu, bir daha təsdiq edir ki, Azərbaycanda sosial dövlət quruculuğu modeli uğurla həyata keçirilmək yanaşı, həm də digər ölkələrə göstərilən örnəkdir. Dövlət başçımız xalqın güzəranının yaxşılaşdırılması üçün bütün imkanlardan yüksək seviyyədə istifadə edir və bütövlükde, son illər ərzində, çox ciddi sosial tədbirlərin reallaşdırılması da buna bariz sübutdur.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Prezident İlham Əliyev Bolqaristanın “Dostluq” medalına layiq görülbü

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Bolqaristanın “Dostluq” medalına layiq görülbü. Trend-in məlumatına görə, medal Bakıda keçirilən Qara Deniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament Məclisinin Baş Assambleyasının 53-cü iclasında Azərbaycan Milli Məclisinin sədri Oqtay Əsədova təqdim edilib.

Bildirilib ki, bu medal Prezident İlham Əliyevə Azərbaycan və Bolqaristan arasında dostluq münasibətlərinin inkişafında xidmətlərinə görə təqdim olunub.

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyindəki Tərəvəzçilik Elmi Tədqiqat İstəstitutunun fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi barədə Fərman imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Əli Nağıyevin Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi təyin edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd edilir ki, Əli Nağı oğlu Nağıyev Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi təyin edilsin.

Prezident İlham Əliyev Mədət Quliyevin Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi vəzifəsindən azad edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd edilir ki, Mədət Qəzenəfər oğlu Quliyev Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi vəzifəsindən azad edilsin.

Dövlət başçısının digər Sərəncamı ilə Mədət Qəzenəfər oğlu Quliyev Azərbaycan Respublikasının müdafiə sənayesi naziri təyin edilir.

Prezident İlham Əliyev “Azərsilah” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin yaradılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 19 yanvar tarixli 466 nömrəli Fərmanının ləğv edilməsi barədə Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Ramil İdris oğlu Usubovun Azərbaycan Respublikasının daxili işlər naziri vəzifəsindən azad edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd edilir ki, Ramil İdris oğlu Usubov Azərbaycan Respublikasının daxili işlər naziri vəzifəsindən azad edilsin.

Dövlət başçısının digər Sərəncamı ilə Ramil İdris oğlu Usubov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Təhlükəsizlik Şurasının katibi təyin edilib.

Prezident İlham Əliyev Vilayət Eyvazovun Azərbaycan Respublikasının daxili işlər nazirinin birinci müavini vəzifəsindən azad edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Dövlət başçısının digər Sərəncamı ilə Vilayət Süleyman oğlu Eyvazov Azərbaycan Respublikasının daxili işlər naziri təyin edilib.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar fürsət sosial xidmət müəssisəsində olub

Iyünün 20-də Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva və Heydər Əliyev Fonduñun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Abşeron rayonunun Saray qəsəbəsində 2 sayılı sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün sosial xidmət müəssisəsində uşaqlarla görüşüb, onların yaşayış şəraiti, uşaqlara göstərilən sosial və reabilitasiyayönlü xidmətlərlə tanış olublar.

AZERTAC xəber verir ki, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva və Heydər Əliyev Fonduñun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva 2 sayılı sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün sosial xidmət müəssisəsində uşaqlarla görüşüb, onların yaşayış şəraiti, uşaqlara göstərilən sosial və reabilitasiyayönlü xidmətlərlə tanış olublar.

Mehriban Əliyeva və Leyla Əliyeva müəssisədəki uşaqların el işlərindən ibarət sərgiyə baxıblar. Sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların funksional çatışmazlıqlarının aradan qaldırılması, onların bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi üçün aparılan reabilitasiya işlərindən biri də onların yaradıcılıq potensiallarının inkişafıdır. Uşaqlar muncuqlarla, plastilinlə müxtəlif el işləri hazırlanır, rəsmələr çəkirlər, konstruktur oyunları ilə məşğul olurlar. Müəssisənin sakinləri özlərinin hazırladıqları el işlərini Mehriban Əliyevaya və Leyla Əliyevaya hədiyyə ediblər.

Qeyd edək ki, bu müəssisə 2010-cu ildə Heydər Əliyev Fonduñun dəstəyi ilə yenidən qurulub. Hazırda burada 5-18 yaş arasında 170-dək uşaq yaşayır. Onlar əsasən uşaq serebral iflici, autizm, daun sindromu, fiziki və əqli inkişafdan geriqləmə, mərkəzi sinir sisteminin zədələnməsi - ense-folo-patiya, parez kimi xəstəliklərdən əziyyət çəkirərlər.

Birinci vitse-prezident sosial xidmət müəssisəsinin sakinlərinin əhvali ilə maraqlanıb, onların müalicəsinin müsbət neticələr verdiyinin şahidi olub. Belə ki, müəssisənin sakinlərindən biri - Xeyal Hüseynova Mehriban Əliyeva ilə səhəbt zamanı Azərbaycan və ingilis dillərində "əlli ilik qüsür deyil və yaşamaq, yaratmaq üçün məhdudiyyət ola bilməz" dedi. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti uşaqların arzularını dinləyib, yenidən onların yanına qonaq gələcəyini bildirib, onlara uğurlar arzulayıb. Mehriban Əliyeva uşaqlarla birlikdə kitab oxuyub, nəşrdəki şəkilləri müzakirə edib. Uşaqlar Mehriban Əliyevaya və Leyla Əliyevaya öz bacarıqlarını nü-

tariixli Fərmanı ilə həmin uşaqlar üçün aylıq sosial müavinətin məbləği əhəmiyyətli şəkildə artırılmışdır, onlara qulluq edənlər üçün Prezidentin aylıq təqaüdü de təsis olunub. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fonduñun prezidenti Mehriban Əliyevanın dəstəyi nəticəsində Bakıda Xüsusi Qayğıya Ehtiyacı olan Uşaqların Dövlət Reabilitasiya Müəssisəsi istifadəyə verilib. Bu müəssisədə uşaqlar üçün müasir tələblər səviyyəsində, nümunəvi yaşayış və reabilitasiya şəraiti yaradılıb.

Saray qəsəbəsindəki 2 sayılı sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün sosial xidmət müəssisəsində 12 reabilitasiya otağı fəaliyyət göstərir və on-

mayıf etdiriblər. Onlar Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə bu ilin "Nəsimi il" elan olunduğunu bildirərək, şairin şerlərini səsləndiriblər, mahnilər, rəqsler ifa ediblər.

Sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlara dövlət qayğısı ildən-ile artır. Dövlətimizin başçısının 2019-cu il 15 aprel

larda müasir dövrdə prioritet olan yeni reabilitasiya metodları - aktiv terapiya, oyun, ünsiyyət, musiqi, rəqs və digər terapiya növləri və her bir uşaqla fərdi inkişaf planı əsasında işlər aparılır.

Sonda müəssisəyə Heydər Əliyev Fonduñun hədiyyələri təqdim edilib.

Ukrayna Baş Nazirinin birinci müavini, İqtisadi İnkişaf və Ticarət naziri Azərbaycana gələcək

Ukrayna Baş Nazirinin birinci müavini, İqtisadi İnkişaf və Ticarət naziri Stepan Kubivin Azərbaycana səfəri nəzərdə tutulur. AZERTAC xəber verir ki, bu barədə Ukraynanın ölkəmizdəki səfəri Vladimir Kanevski deyib.

"Silahlı münaqişələr bölgədə əməkdaşlıq imkanlarını ciddi şəkildə məhdudlaşdırır"

Silahlı münaqişələr bölgədə əməkdaşlıq imkanlarını ciddi şəkildə məhdudlaşdırır. AZERTAC xəber verir ki, bu fikirləri Milli Məclisin Sədri Oqtay Əsədov Bakıda keçirilən Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı (QDİT) Parlament Məclisinin 53-cü Baş Assambleyasının iclasında deyib.

Sədr qeyd edib ki, Azərbaycan 25 ildən çoxdur Ermənistandan hərbi təcavüzündə əziyyət çəkir. "Biz əminik ki, bu münaqişələr beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri, xüsusilə də dövlətlərin sərhədlərinin toxunulmazlığı və ərazi bütövlüyü prinsipi əsasında tezliklə öz həllini tapacaq", - deyə O. Əsədov əlavə edib.

Milli Məclisin sədri qeyd edib ki, 26 il əvvəl yaradılmış Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament Məclisi Qara Dəniz bölgəsinin əmin-amanlıq və inkişaf zonasına əvvilmesi məqsədilə müxtəlif təşəbbüsərin irəli sürülməsi və həyata keçirilmesi baxımından çox böyük potensiala malik olduğunu sübut edib. Parlament Məclisinin iclasının 7 il sonra yenidən Bakıda keçirilməsinin və Qara Dəniz bölgəsində enerji məsələlərinə həsr olunmasının rəmzi mənası var. Bu 7 ildə Azərbaycanın yaxından iştirakı ilə həyata keçirilən nəhəng nəqliyyat və enerji layihələri bölgənin iqtisadi mənzərəsinin dəyişdirilməsində mühüm rol oynayib. Beynəlxalq və regional əməkdaşlığın gözəl nümunələri olan Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft, Bakı-Tbilisi-Örzurum və TANAP qaz kəmərləri, digər transmilli layihələr nəinki bölgəmizin, eləcə də Avropa qitesinin iqtisadi xəritesinin formalasdırılmasında mühüm rol oynayır, onun enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə töhfə verir. Bu layihələr arasında 2017-ci ildə Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin reallaşdırılması və TAP kəmərinin əhəmiyyəti xüsusi qeyd edilməlidir. Azərbaycan Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı və Parlament Məclisi çərçivəsində tərəfdəşliq münasibətlərinin inkişafına böyük əhəmiyyət verir".

"Özəl sektorda çalışanların da minimum maaşı artacaq"

"P"rezident İlham Əliyevin sərəncamları ilə bağlı imzaladığı sərəncamlar azterminatlı ailələrin həyat səviyyəsinin əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşmasına çox ciddi kömək edəcək". SİA xəber verir ki, bu nümunələri jurnalistlərə açıqlamasında Baş Nazirin müavini Əli Əhmədov deyib. O bildirib ki, dövlət sektotunda çalışanlarla yanaşı, özəl sektorda işləyənlərin də eməkhaqqının artırılması nəzərdə tutulur: "Prezident İlham Əliyevin sərəncamları ilə bu yaxınlarda ölkədə minimum eməkhaqqı, pensiya, dövlət qurumlarında çalışan işçilərin eməkhaqqı artırılır. Eyni zamanda bu yaxınlarda minimum pensiyanın həddinin müəyyən olunması ilə bağlı sərəncam imzalanacaq. 2019-cu ilin yarım ili ərzində minimum eməkhaqqı iki dəfə artırılır. Ayrı-ayrı dövlət qurumlarında çalışan işçilərin eməkhaqqılarının, təxminən, 40 faiz artırılması barədə də sərəncamlar imzalanıb. Beləliklə, 100 minlərlə insanın eməkhaqqının bu sənədlərlə artırılması nəzərdə tutulub. Minimum eməkhaqqının artırılması vahid eməkhaqqı cədvəlinə uyğun olaraq, digər işçilərin də eməkhaqqlarında artırımların olmasını avtomatik təmin edəcək və yüz minlərlə Azərbaycan vətəndaşının həyatını yaxşılaşdırıa biləcək".

Baş Nazirin müavini vurğulayıb ki, Azərbaycanda həyata keçirilən islahatlar dövlət büdcəsinə vəsaitlərin artırımı təmin edib: "Bunun nəticəsində Azərbaycan vətəndaşları üçün çox ciddi sosial paketlər qəbul edilib. Yaxın zamanlarda insanlar bu paketlərin faydasını görəcək. Azərbaycan vətəndaşlarının sosial rifahının yaxşılaşdırılması bundan sonra da davam etdiriləcək. Ölkənin iqtisadi imkanları artıraq, dövlət büdcəsinə daxil olan vəsaitlər artıraq insanlar rifahının yüksəldilməsi üçün addımlar atılacaq. Azərbaycanda həyata keçirilən islahatlar iqtisadiyyatımızı gücləndirir. Bu ilin ilk aylarında Azərbaycanın Ümumi Daxili Məhsulu xeyli artıb, ölkənin maliyyə imkanları artıb. Azərbaycan vətəndaşları bu artımdan faydalanaçaqlar. Azərbaycan hökumətinin vətəndaşlarının rifahının yüksəlməsindən başqa ali məqsədi yoxdur".

21 iyun 2019-cu il

Nazirlər Kabinetinin növbəti iclası keçirilib

Iyunun 20-də Azərbaycan Respublikasının Baş Naziri Novruz Məmmədovun sədrliyi ilə Nəzirlər Kabinetinin növbəti icası keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, icası açan Baş Nazir Novruz Məmmədov Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilən ardıcıl və davamlı islahatlardan danışib. Azərbaycanda reallaşdırılan yeni iqtisadi islahatlar nəticəsində ölkəmizin maliyyə imkanlarının əhəmiyyətli dərəcədə artdığını bildirən Novruz Məmmədov deyib: "Bu, imkan verir ki, digər məsələlərlə yanaşı, ölkə vətəndaşlarının rifah halının daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində addımlar atılsın.

Bu ilin ilk yarısında dövlətimizin başçısının imzaladığı sosialyönümlü fərmanlar ve sərəncamlar 3 milyon vətəndaşımızı ehətə edib. Prezident İlham Əliyevin iyunun 18-de imzaladığı sərəncamlar bir daha göstərdi ki, Azərbaycanda əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində işlər uğurla davam etdirilir. Prezident İlham Əliyevin dövlət qulluqçularının, hərbi qulluqçuların, hüquq-mühafizə orqanı əməkdaşlarının və digər xüsusi rütbəli şəxslərin, müəllimlərin, habelə dövlət büdcəsindən maliyyələşən bir sıra digər təşkilatlarda çalışan işçilərin əməkhaqlarının, eləcə də minimum əməkhaqqının artırılması barədə imzaladığı sərəncamlar geniş əhali kateqoriyasının rifah halının daha da yüksəldilməsinə imkan yaradacaq".

Bu gün Azərbaycanın dünyyanın qabaqcıl dövlətləri ilə ikitərəfli və çoxtərəfli əsasda əlaqələr qurdugu, xalqımızın maraqlarının təmin olundugu, milli dövlətçilik ideyalarının qorunub inkişaf etdirildiyini bildirən Novruz Məmmədov bütün bu uğurların arxasında Prezident İlham Əliyevin yüksək peşəkarlığının və səfəvi serüstəsinin davandığıını söyləib.

Sonra Novruz Memmedov iclasın gündəliyi barədə məlumat verib. Bildirilib ki, iclasın gündəliyinə “Qaz təchizatı sahəsində mövcud durum, problemlərin aradan qaldırılması və sistemin dayanıqlı inkişafının təmin edilməsi üzrə kompleks tədbirlər haqqında”, “Ölkə əhalisinin keyfiyyətli içməli su və kanalizasiya xidmətləri ilə təmin edilməsi sahəsində görülən işlər, xidmətin keyfiyyətinin yüksəldilmesi və infrastrukturunun daha da təkmilləşdirilməsi ilə bağlı qarşıda duran cari və perspektiv məsələlər haqqında” və “2019-cu ildə Azərbaycan Respublikası səriştəsinin dayandığını söyleyib.

kasında əhalinin siyahıyalınması işlərinin gedisi haqqında” məsələlər daxildir.

Təbii enerji qaynaqlarının mühüm seqmentini təşkil edən qaz sektorunun Azərbaycanın sosial-iqtisadi həyatında vacib rola malik olduğunu bildirən Baş Nazir qeyd edib ki, əsası ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan enerji siyasətinin uğurla icrası nəticəsində ölkəmiz bu sahədə ciddi nailiyyətlər qazanıb. Bu gün Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyində mühüm rola malik ölkədir. Prezident İlham Əliyevin “Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında” 2019-cu il 29 may tarixli Sərəncamında Energetika Nazirliyinə “Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunun uzunmüddətli inkişaf Strategiyası”nın layihəsinin hazırlanması tapşırılıb.

Baş Nazir bildirib ki, Prezident İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin ilin birinci rübüün yekunlarına və qarşıda duran vəzifelərə həsi olunan iclasında “Azerigaz”

Zhəfərə rəsət oldurən icasiñda Azeriqaz İstehsalat Birliyinin fəaliyyətində yol verilən nöqsanları və bu sahəde olan bir sira problemləri qeyd edib, çatışmazlıqların aradan qaldırılması, şəffaflığın təmin olunması ilə bağlı tapşırıqlarını verib.

Novruz Memmedov deyib ki, ölkəmizdə ehalinin keyfiyyətli içməli su və kanalizasiya xidmətləri ilə təmin edilməsi istiqamətində bu güne qədər bir sıra mühüm layihələr icra olunub. Bununla yanaşı, istehlakçılara göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin artırılması, su təchizati xidmətlərinə görə ödəniş seviyyəsinin yüksəldilməsi, istehlak edilən suyun uço tunun dəqiq aparılması və itkilerin qarşısının alınması məqsədilə müvafiq suölçən cihazların quraşdırılması ilə bağlı işlərin davam etdirilməsi qarşıda duran prioritet məsələlərdir.

Baş Nazir əhalinin siyahıyaalınmasına hazırlıqla bağlı görülen işlərdən danişaraq siyahıyaalma mətəqələrinin komplektləşdirilməsinin, zəruri avadanlıqlarla təchiz olunmasının ve bununla bağlı əhalinin məlumatlandırılması işlərinin vacibliyini vurğulayıb. Sonra Energetika naziri Pərviz Şahbazovun, Dövlət Neft Şirkətinin prezidenti Rövneq Abdullayevin, "Azersu" ASC-nin sədri Qorxmaz Hüseynovun, Ekologiya və Təbii Sərvətlər naziri Muxtar Babayevin, Dövlət Statistika Komitəsinin sədri Tahir Budaqovun gündəlikdəki məsələlərlə bağlı məruzələri dinlənilib. İclasda mövzularla bağlı çıxışlar olub, müxtəlif təkliflər səsləndirilib.

Bakıda Ümumdünya Qaçqınlar Günü ilə bağlı tədbir keçirilib

Iyunun 20-də Bakıda Ümumdünya Qaçqınlar Günü ilə bağlı tədbir keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Beynəlxalq Muğam Mərkəzində təşkil edilən tədbirin iştirakçıları əvvəlcə qaçqınların və məcburi köçkünlərin həyatından bəhs edən fotosərgiyə baxıblar.

Tədbiri açan BMT-nin Qaçqınla-
üzrə Ali Komissarlığının Azərbaycan-
dakı nümayendəliyinin rəhbəri Quid
Ambroso tədbirin təşkilində göstərdiyi
dəstəye görə Azərbaycan Hökuməti
nə və Heydər Əliyev Fonduna minnet-
darlığını bildirib. Sonra BMT-nin qac-

■ rına gavitmaları üçün çalışır.

Tıma qaydılmalan üçün çənşəsi.
Dövlət Miqrasiya Xidmətinin rəisi
Vüsal Hüseynov bildirib ki, qəçqın,
köçkün problemi həqiqətən də qlobal
problemdir və ciddi yanaşma tələb
edir. Təəssüf ki, bu problem dünya
miqyasında getdikcə artır. Dünyada
cərəyanə edən siyasi proseslər 70 mil-
yon insana ağır dərəcədə təsir edir.
Problemin daha da dərinləşməməsi
 üçün ciddi işlər görmək lazımdır. Bö-
yük dövlətlər ikili standartları və məsə-
ləyə lageydiyi aradan qaldırmalıdır.

qınlar üzrə ali komissarı Filippo Qrandi
nin videomüraciəti nümayiş etdirilib.

Azərbaycan Respublikası Baş Naziri-nin müavini Əli Əhmədov tədbirdə çıxış edərək bildirib ki, qaçqın və məcburi köçkün problemi bu gün dünyani narahat edən məsələdir. Bu gün dünyada 70 mil-yondan çox qaçqın və məcburi köçkün var. Bu problemin həlli üçün dünya dövlətləri, siyasetçilər ciddi səy göstərməlidirlər. Ölükələr qaçqın və məcburi köçkün-lərə yardımalar edirlər. Bu, yaxşı haldır. Ancaq münaqişənin həlli kökündən həll olunaraq qaçqınlığa, köçkünlüyə son qoymalıdır. Məhz müharibələrin səbəbi dünyada gacqın ordusunun sayı artır.

Baş Nazirin müavini bildirib ki, Azərbaycan 30 ildən çoxdur bu problemlə üz-üzədi. Ermənistən etnik təmizləmə siyaseti nəticəsində bir milyondan çox azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkün vəziyyetinə düşüb. Azərbaycanı çətin vəziyyətə salan bu məsələyə vaxtilə lazımı diqqətin yetirilməməsi səbəbindən indi bütün dünya bu ağır problemlə üzkləşib. Bu gün bu problemi yaradan səbəblər araşdırılmalı, məsələnin həlli istiqamətinə birgə səylər göstərilməlidir. Azərbaycan dövlətinin böyük səyləri nəticəsində bu gün ölkəmizdə qaçqınların və məcburi köçkünlerin sosial vəziyyəti xeyli yaxşılaşmış. Lakin hələ onlar öz yurd-yuvalarına qayıtmayıblar. "Düşnürəm ki, Azərbaycanın haqq səsini vaxtı eşitməyənlər bu gün bizim çağırışımızı dinləyecəklər. Bizim hədəfimiz işğal olunmuş topaqlarımızı azad etmək və qaçqın, köçkün dəşən vətəndaşlarımızı öz yurd-yuvalarına qaytarmaqdır" - deyə Əli Əhmədov geyd edib.

Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşlə üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Rövşən Rzayev deyib ki, bugünkü tədbirin keçirilməsində əsas məqsəd bu problemin nə qədər vacib olduğunu bir daha diqqətə çatdırmaqdır. Azərbaycanda qaçqın və məcburi köçkün problemi ilə bağlı əsaslı işlər görülür. Lakin bu problem bütün dünyada böyük narahatlıq yaradır. Aidiyyət təşkilatlar qaçqın və məcburi köçkün probleminin həlli ilə bağlı birgə çalışmalıdır.

R.Rzayev Azerbaycanda məcburi kökünlərə yaradılan sosial imkanlardan danışır. O qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyev məcburi köçkünlərin sosial rifahının yaxşılaşdırılması istiqamətində mühüm tədbirlər həyata keçirib. Ancaq buna baxmayaraq, ölkə rəhbərliyi bu gün onların öz yurd-yuvaları

Azərbaycan qacqın və məcburi köçkünlərin sozial problemlərinin həlli məsələsində nümunədir. Lakin məsələ bununla bitmir. Bu insanlar öz doğma torpaqlarına qayitmalıdır.

Sonra Dövlət Mıqrasıya Xidmətinin Ümum-dünya Qaçqınlar Günü ilə bağlı hazırladığı videolar nümayiş olunub.

BMT-nin Azərbaycandakı rezident əlaqələndiricisi Qulam İshaqzai qeyd edib ki, qaćqın və məcburi köçkün problemi dünya üçün ciddi təhlükədir. BMT-nin iqlim dəyişikliyinə və digər problemlərə qarşı mübarizə apardığı bir dövrdə ən çox diqqət qaćqın və məcburi köçkünlərin üzərine yönəlməlidir. Bu il dünya-da öz yurd-yuvalarından didergin düşən insanların sayı ən yüksək həddə çatıb. Bu, bizi problemi yaradan səbəblər barədə dərindən düşünməyə vadə edir. Məsələnin həlli üçün bütün dövlətlər və aidiyyəti təşkilatlar birgə səy göstərməlidirlər.

"Alman Qaçqın Akademik Təşəbbüsü" təqəüd proqramı vasitəsilə Azərbaycanda təhsil alan əfqanistənlər qaçqın tələbə Zəhra Mühamədi ölkəmizdə ona yaradılan şəraitdə danişib. O qeyd edib ki, 19 ildir Azərbaycanda yaşayır. O, 9 aylıq körpə olunda valideynləri Əfqanistandan qaçıdığını deyən Zəhra ona və ailəsinə yaradılan imkana görə Azərbaycan Hökumətinin minnətdarlığını bildirib.

Kumətinə minnətdarlığını bildirib. BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığının Azərbaycandakı nümayəndəliyinin rəhbəri Quido Ambroso tədbirə yekun vuraraq qeyd edib ki, qaçqın və məcburi köçkünlər diqqətdən kənardə qalmamalıdırlar. Dünyada davam edən münaqişələr qaçqın və məcburi köçkünlərin sayını artırır. O qeyd edib ki, bu gün Azərbaycanda məcburi köçkünlərin vəziyyəti xeyli yaxşılaşıb. Ancaq onlar öz yurd-yuvalarına qayıda bilmirlər. Tədbir bədii hissə ilə davam edib.

Prezident Administrasiyasının məsul işçiləri bölgələrdə vətəndaşların müraciətlərini dinləyiblər

Azerbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının məsul işçiləri vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq, iyunun 20-də Naxçıvan şəhərinin, Göygöl, Ağcabədi, Zərdab, Siyəzən rayonlarının sakinləri ilə görüşüb.

AZERTAC xəber verir ki, Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən keçirilən görüşlərdə sakinlərin qaldırıqları məsələlər diqqətlə dinlənilib. Vətəndaşlar tərəfindən qaldırılan məsələlərin bir qismi yerində həll olunub, digər müraciətlər isə operativ araşdırılması və qanunvericiliyə uyğun həlli üçün nəzarətə götürülüb.

Görüşlərdə qeyd olunub ki, Prezident İlham Əliyevin regionların sosial-iqtisadi inkişafına göstərdiyi diqqət və qayğı nəticəsində respublikamızda müasir infrastruktur, istehsal və emal müəssisələri yaradılır, yeni iş yerləri açılır. Bütün bunlar, ilk növbədə, əhalinin sosial rifah halının daha da yaxşılaşdırılmasına yönəlib. Dövlətimizin başçısının da qeyd etdiyi kimi, yürüdülən siyasetin təmelində Azərbaycan vətəndaşı, onun rifah halının yaxşılaşdırılması dayanır. Son vaxtlar imzalanan ferman və sərəncamlar, sosial-iqtisadi sahədə aparılan islahatlar Prezident İlham Əliyevin əhalinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması istiqamətində həyata keçirdiyi tədbirlərin davamıdır.

Keçirilən görüşlərdə, həmçinin memur-vətəndaş münasibətlərinin sağlam zəmində qurulması, insanlara layiqli xidmət göstərilməsi, etik davranışın qaydalarına əmel olunmasının vacibliyi bir daha vurğulanıb. Sakinlər bölgələrdə vətəndaşların qəbulu və müraciətlərinə baxılması üçün rahat və əlverişli şərait yaradılmasından razılıqlarını ifadə edərək, göstərilən diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

"Prezidentin imzaladığı sərəncamlar ölkəmizdə aparılan uğurlu iqtisadi siyasetin nəticəsidir"

Azerbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 2019-cu il iyunun 18-də bir çox dövlət qurumlarında, Leyni zamanda, elm və təhsil müəssisələrində çalışan əməkdaşların maaşlarının artırılması ilə bağlı imzaladığı sərəncamlar aparılan uğurlu iqtisadi siyasetin nəticəsidir.

Bunu AZERTAC-a müsahibəsində Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının vitse-prezidenti, Milli Məclisin Elm və Təhsil Komitəsinin sədri İsa Həbibbəyli deyib. O bildirib ki, aparılan iqtisadi islahatlar və əlde olunan nailiyyyətlər sayesində bu gün ölkənin bütün sahələrində çalışanların sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması istiqamətində addımlar atılır.

Akademik qeyd edib ki, Prezidentin "Dövlət bütçəsində maliiyeləşen bir sıra təşkilatlarda çalışan işçilərin əməkhaqlarının artırılması haqqında", "Dövlət peşə təhsili müəssisələrində çalışan, bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılmış müəllimlərin, idarəetmə və telim fealiyyəti ilə məşşələn işçilərin əməkhaqlarının artırılması haqqında", "Dövlət ümumi təhsil müəssisələrində çalışan bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılan müəllimlərin əməkhaqlarının artırılması haqqında" sərəncamları elm və təhsil sahəsində çalışanların üzərinə böyük məsuliyyət qoyur. "Biz elm və təhsil işçiləri bundan sonra daha da səyələ çalışacaq ki, Azərbaycan elminin inkişafına öz töhfələrimizi verək", - deyə İsa Həbibbəyli qeyd edib.

"Hərbi qulluqçularının maaşlarının artırılması sosial vəziyyətimizin yaxşılaşmasında mühüm rol oynayacaq"

Müəafiq Nazirliyinin hərbi qulluqçularının maaşlarının əhəmiyyətli dərəcədə artırılması bizim sosial vəziyyətimizin yaxşılaşmasında mühüm rol oynayacaq. Bunu cəbhə bölgəsində yerləşən hərbi hissələrdən birinin taqım komandirinin müavini, gizir Emin Əhmədov AZERTAC-a müsahibəsində deyib.

E.Əhmədov bildirib: "Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinə daim yüksək diqqət və qayğı göstərir. Ön xətdə xidmət edən hərbçi kimi deyə bilərem ki, dövlətimizin başçısının bu addımı tekce məni deyil, bütün hərbçiləri, o cümlədən cəbhə bölgəsində düşmənlə üz-üzə xidmət aparan zabitlərimizi, gizirlerimizi, çavuşlarımızı çox sevindirdi. Bu, Ali Baş Komandanımızın bize yüksək diqqət və qayığının daha bir əyani təsdiqidir".

E.Əhmədov qeyd edib ki, ölkəmizdə ordumuzun döyüş qabiliyyətinin və maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi ilə yanaşı, hərbi qulluqçuların mənzil-məisət şəraitinin yaxşılaşdırılması da diqqətdə saxlanılır. Bu Sərəncam zabitlərin və müddətdən artıq xidmət edən hərbi qulluqçuların rifah halını daha da yaxşılaşdıracaq, xidmətin daha da yüksəlməsinə səbəb olacaq. Prezident İlham Əliyev bütün sahələrdə olduğu kimi, ordu quruculuğuna da böyük diqqət yetirir. Xalqımız, dövlətimiz hərbi qulluqçuların əməyini daim yüksək qiymətləndirir. Biz xidmətimiz zamanı hərəkəfi qayğı ilə əhatə olunur. Bir sözə, Azərbaycan dövləti, Ali Baş Komandan her zaman hərbçilərin yanındadır. Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev daim zabitlərin, gizirlerin, çavuşların sosial qayğıları ilə maraqlanır, onların problemləri həll edilir. Bütün bunlara görə biz Azərbaycan Respublikasına xidmətimizə fəx edirik.

Milli Məclisin Əmək və sosial siyaset komitəsinin icası keçirilib

iyunun 20-de Milli Məclisin Əmək və sosial siyaset komitəsinin icası keçirilib. AZERTAC xəber verir ki, komitə sədri Hadi Rəcəbli gündəliyə 5 meselenin daxil olduğunu deyib. Bildirib ki, Prezident İlham Əliyev 2019-cu ili ölkəmizdə sosial müdafiə sistemində islahatlar ilə elan edib. Bu sahədə bir sıra mühüm islahatlar aparılıb, struktur dəyişikliklər həyata keçirilib.

Gündəlikdəki qanun layihələrini birinci oxunuşda Milli Məclisin Sosial qanunvericilik şöbəsinin Əmək qanunvericiliyi sektorunun müdürü Adil Vəliyev təqdim edib. O bildirib ki, Əmək və Miqrasiya məcəllələrinə, "Çernobil qəzasının ləğvində iştirak etmiş və həmin qəza nəticəsində zərər çəkmış vətəndaşların statusu və sosial müdafiəsi haqqında", "Həmkarlar ittifaqları haqqında", "Valideynlərin itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş USAqların sosial müdafiəsi haqqında", "Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi haqqında", "Gənclər siyaseti haqqında", "Əmək pensiyaları haqqında", "Təhsil haqqında", "Daşınar əmlakın yüklülüyü haqqında", "İşsizlikdən siğorta haqqında" və "Öləlliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihələri "Məşğulluq haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 29 iyun tarixli 1196-VQ nömrəli Qanununa uyğunlaşdırmaq məqsədi daşıyır.

Sonra "Sosial təminatı və müdafiəni həyata keçirən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının 2019-cu il bütçəsi haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinə baxılıb. Qeyd edilib ki, nəzərdə tutulan dəyişikliklər Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondunda (DSMF) dövlət bütçəsində ayrılan transfertin 150,0 milyon manat azaldılaraq, həmin vəsaitin xüsusi müdafiə təyinatlı tədbirlərin maliyyələşdirilməsinə yönəldilmiş; DSMF-nin xərclərinin 200,0 milyon manat, işsizlikdən siğorta fonduun xərclərinin isə 15,0 milyon manat artması səbəbindən icmal bütçə xərclərinin yuxarı həddinin cəmi 215,0 milyon manat artırılması; sosial paket çərçivəsində DSMF-nin gəlirlərinin 350,0 milyon manat, xərclərinin isə 200,0 milyon manat artırılması nəticəsində qanunda müvafiq düzəlişlər edilərək, gəlirlərin xərclərdən artıq olan hissəsi (150,0 milyon manat) həcmində dövlət bütçəsində transfertin azaldılması məqsədlərini daşıyır.

"Əmək pensiyaları haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi əmək pensiyalarının minimum mebləğinin 2019-cu il 1 oktyabr tarixdən artırılaraq 160 manatdan 200 manata çatdırılması məqsədini daşıyır.

"İşsizlikdən siğorta fondunun 2019-cu il bütçəsi haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi isə özünüməşğulluq tədbirlərinin təşkilinin maliyyələşməsi üzrə xərclərin artırılması məqsədini daşıyır.

İclasda iştirak edən Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi naziri Sahil Babayev sosial islahatlarla bağlı həyata keçirilən tədbirlərdən danışır. Qeyd edib ki, bu il həyata keçirilən birinci sosial paketin illik maliyyə yükü 2 milyard manatdır. İkinci sosial paket isə 2 milyon 100 min nəfər vətəndaşı əhatə edir. Bu paketin illik xərci 2 milyard manata yaxın olacaq. Amma 2019-cu ilin yerdə qalan dövrü üzrə bu istiqamətdə 660 milyon manat vəsait yönəldiləcək.

Bildirilib ki, ikinci sosial paket çərçivəsində həyata keçiriləcək tədbirlər 1 milyon 350 min vətəndaşın əməkhaqlarının artırımı səbəb olacaq. Bu da ölkə üzrə muzdla işləyənlərin 80 faizi teşkil edir. Həmin insanlardan 1 milyonu dövlət sektorunda, qalanları isə özəl sektorda işləyənlərdir. 750 min nəfərin isə pensiyasında artım baş verəcək. Bu isə ölkədə ümumi pensiyaçılardan təqribən 60 faizi deməkdir. Digər pensiyaçılara gəldikdə, nazir diqqətə çatdırıb ki, 2020-ci ilin yanvarından bütün pensiyalar artacaq. Belə ki, orta aylıq əməkhaqı artımı ilə bağlı proqnoz bu il üçün 15 faizdir. Buna uyğun olaraq, 2020-ci ilin 1 yanvar tarixində bütün pensiyaçılardan pensiyası indeksasiyasi nəticəsində əlavə 15 faiz artacaq. Beləliklə, hazırda 160 manat alan pensiyaçı oktyabrdan 200 manat, yanvardan isə 230 manat pensiya alacaq.

Sahil Babayev deyib ki, sosial paketlər çərçivəsində ayrılaq vəsaitlər iqtisadi inkişaf nəticəsində qazanılan pullardır. Bu vəsait Dövlət Neft Fondundan ayrılan transfertlər deyil.

Komitə üzvləri gündəlikdəki məsələlərlə bağlı fikir və münasibətlərini bildiriblər. Qanun layihələri Milli Məclisin plenar iclasının müzakirəsinə tövsiyə olunub.

Hərbi xərclər artırılır

Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə "2019-cu il dövlət bütçəsi haqqında" qanuna dəyişikliklər edilməsi barədə qanun layihəsi bu gün Milli Məclisə təqdim olunub. SIA xəber verir ki, sözügedən məlumatı Maliyyə Nazirliyi yayıb. Məlumatda deyilir ki, ölkədə minimum əmək haqqının və pensiyanın artırılması ilə əlaqədar Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Müdafiə Fondunda (DSMF) bütçəsinin 200 milyon manat, işsizlikdən Siğorta Fonduun isə bütçəsinin 15 milyon manat artırılması zərurəti yaranıb. Həmin xərclərin qarşılıqlılaşması üçün məcburi dövlət sosial siğorta haqları üzrə 350 milyon manat məbləğində əlavə daxilolma nəzərdə tutulur. Bununla əlaqədar "Bütçə sistemi haqqında" qanunun tələbləri gözlənilməkələ əlavə 2019-cu il üzrə icmal bütçənin xərclərinin yuxarı həddinin 215 milyon manat artırılması və dövlət bütçəsində DSMF-nin gəlir və xərclərinin balanslaşdırılması üçün Fonda ayrılan vəsaitin məbləğinin 150 milyon manat azaldılması nəzərdə tutulur.

Qanun layihəsinə əsasən bu ilin dövlət bütçəsində nəzərdə tutulmuş müdafiə xərclərinin 150 milyon manat və yaxud 4,9% artırılaraq 3 037,618 milyon manatdan 3 187,618 milyon manata çatdırılması nəzərdə tutulur. Belə görünür ki, müdafiə xərclərində bu artım İlham Əliyevin sərəncamı ilə Müdafiə Nazirliyinin hərbi qulluqçularının və mülki işçilərinin maaşlarının 40 faiz artırılmasından irəli gəlir. Həmin xərcləri qarşılıqlaşdırmaq üçün müdafiə xərclərinə yenidən baxılmalıdır.

Rövşən

21 iyun 2019-cu il

Ölkə başçısının növbəti sərəncamları və yeni qanunvericilik təşəbbüsü 2,1 milyondan çox vətəndaşı əhatə edir

Bu ilin sosial inkişaf və əhalinin sosial müdafiəsi baxımından başqa ilərdən fərqlənən il olacağını bəyan edən Prezident İlham Əliyevin təqdim etdiyi yeni uğurlu sosial paket bu bəyanın daha bir real təsdiqi və sosial sahədə yeni inqilabi addımlar olmaqla əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılması istiqamətində növbəti ciddi irəliliyişlərə imkan verib. Dövlət başçısının iyunun 18-də imzaladığı sərəncamlarla ölkədə minimum əməkhaqqının, həmçinin müxtəlif sahələrdə çalışanların əməkhaqlarının artırılması təmin olunub.

Əmək və əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin ictimaiyyətə əlaqələr və kommunikasiya şöbəsindən AZƏRTAC-a verilən məlumat görə, "Minimum aylıq əməkhaqqının artırılması haqqında" 2019-cu il 18 iyun tarixli Sərəncama əsasən, ölkədə minimum əməkhaqqının mebleği sentyabrın 1-dən 40 faizdək artırılaraq 180 manatdan 250 manata çatdırılacaq ki, bununla həm də minimum əməkhaqqının mebleği yaşayış minimumunu (180 manat) 40 faiz üstələmiş olacaq.

Bu, 2019-cu il ərzində dövlət başçısının tapşırığı ilə minimum əməkhaqqında edilən artıq ikinci ciddi artımdır. Belə ki, hələ bu ilin ilk aylarında Prezident İlham Əliyevin sosial isləhatlar programının tərkib hissəsi kimi, 2019-cu il 8 fevral tarixli Sərəncamlı minimum əməkhaqqı 130 manatdan 180 manata çatdırılıb. Göründüyü kimi cari il ərzində minimum əməkhaqqının təqribən iki dəfəyə yaxın artırılaraq 130 manatdan 250 manata çatdırılmasına nail olunur ki, bu da mühüm sosial uğur kimi əhalinin rifahına ciddi dəstək deməkdir. Digər tərəfdən, yeni artımla Azərbaycan minimum əməkhaqqının alıcılıq qabiliyyətinə görə (PPP) MDB ölkələri arasında 2-ci yerde qərar tutacaq. İyunun 18-də imzalanan digər sərəncamlarla müxtəlif qurumlarda çalışanların əməkhaqlarının cari il sent-

yabrin 1-dən orta hesabla 20-50 faiz artırılması tapşırılır. Onların sırasına müəlliimlər, dövlət büdcəsindən maliyyələşən bir sıra təşkilatlarda çalışanlar, hərbi qulluqçular, gömrük işçiləri və digərləri daxildir.

Ümumilikdə, 2019-cu il 18 iyun tarixli sərəncamlarla ölkədə minimum əməkhaqqının, müxtəlif sahələrdə işləyənlərin əməkhaqlarının artırılması 1 milyon 350 minədək insanın əməkhaqqı gəlirlərinin artmasına səbəb olmaqla onların rifahına ciddi dəstəkdir. Həmin insanlardan 1 milyonu dövlət, qalanları isə özəl sektorda işləyənlərdir.

Eyni zamanda, Prezident İlham Əliyevin yeni qanunvericilik təşəbbüsü kimi əmək pensiyasının minimum məbləğinin 25 faiz artırılaraq cari il oktyabrın 1-dən 160 manatdan 200 manata çatdırılması təmin ediləcək. Bununla əlaqədar qanunvericilik layihəsi hazırlanaraq artıq Milli Məclisə təqdim olunub. Bu artım 660 min pensiyacını əhatə edəcək.

Onu da qeyd edək ki, bu artım ölkə başçısının təşəbbüsü ilə cari il ərzində əmək pensiyasının minimum məbləğinin artırılması istiqamətində atılan artıq ikinci mühüm addımdır. Bundan evvel də dövlət başçısının qanunvericilik

təşəbbüsü əsasında pensiyanın minimum məbləği cari il ərzində 40 faizdək artırılaraq 116 manatdan (bir sıra kateqoriyalar üzrə 80 manatdan) 160 manata çatdırılıb, həmin artım ümumilikdə 233 min pensiyacını əhatə edib. Göründüyü kimi bu il ərzində Azərbaycanda minimum pensiyanın məbləği ümumən 72,4 faiz artırılaraq 116 manatdan 200 manata çatdırılıb.

Beləliklə, dövlət başçısının iyunun 18-də imzaladığı sərəncamlarla ölkədə minimum əməkhaqqının, həmçinin müxtəlif sahələrdə çalışanların əməkhaqlarının, eləcə də dövlət başçısının qanunvericilik təşəbbüsü nəticəsində minimum pensiyanın artırılması birbaşa olaraq 2,1 milyondan çox vətəndaşın əməkhaqqı və pensiyasında ciddi artıma imkan verəcək.

Sosial sahədə yeni inqilabi addımlar olan bu artımlar üçün dövlət tərəfindən bu ilin qalan dövrü üzrə 660 milyon manat, illik 2 milyard manat əlavə vəsatı ayrılmışdır. Qeyd edilənlər Prezident İlham Əliyevin uğurlu sosial siyasetin daha bir mühüm nailiyyəti, dövlət başçısının əhalinin rifahına ardıcıl dəstəyinin əyani göstəricisi, ölkənin sosial inkişafında növbəti ciddi irəliləyişdir.

"2019-cu il sosial inkişaf və rifah ili kimi öz təsdiqini tapdı"

“2019-cu il Azərbaycanın tarixinə sosial müdafiə və sosial rifah ili kimi daxil oldu. Əhalinin sosial müdafiəsinin daha da güclənməsi ilə xarakterizə olunan 2019-cu ilin ilk ayında atılan addımlar, imzalanan fərman və sərəncamlar insan amilinin ölkə Prezidenti İlham Əliyevin uğurlu siyasetinin mərkəzində dayandığını bir daha təsdiq etdi". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputati Pərvin Kərimzadə deyib.

O bildirib ki, 2017-ci il Azərbaycan iqtisadiyyatının sabitləşməsi, 2018-ci il iqtisadi inkişaf kimi xalqımızın tarixinə düşdürü, 2019-cu il sosial inkişaf və rifah ili kimi öz təsdiqini tapdı. Deputat

söyləyib ki, Prezident İlham Əliyevin 2019-cu il 18 iyun tarixli Sərəncamı ilə sentyabrın 1-dən minimum aylıq əməkhaqqının 180 manatdan 250 manata çatdırılması, dövlət ümumi təhsil və peşə təhsili müəssisələrinde çalışan bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılan müəlliimlərin vahid aylıq vəzifə maaşlarının orta

hesabla 20 faiz, dövlət büdcəsindən maliyyələşən bir sıra digər təşkilatlarda çalışan şəxslərin aylıq vəzifə maaşlarının orta hesabla 40 faiz artırılması ölkədə həyata keçirilən siyasetin mərkəzində insan amilinin olduğunu bir daha sübut etdi.

P.Kərimzadə vurgulayıb ki, Azərbaycan dövlətinin sosial iqtisadi inkişafına uyğun, dövlət büdcəsinin imkanlarına uyğun həyata keçirilən inqilabi isləhatlar həm də təsdiq etdi ki, ölkəmizin güclü iqtisadi imkanları var: "Bu gün sosial sahədə atılan addımların təməlində Ulu öndər Heydər Əliyev məktəbinin ən istedadlı yetirməsi olan İlham Əliyev düşünülmüş isləhatları və müdrik qərarları dayanır".

Nailə Məhərrəmovə

ABŞ Azərbaycanın verdiyi dəstəyi yüksək qiymətləndirib

Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarov Vaşinqtonda ABŞ Dövlət Katibinin siyasi məsələlər üzrə müavini David Heyl ilə görüşüb.

XİN-dən SİA-ya verilən məlumatə görə, görüşdə ikitərəflə əməkdaşlığının siyasi gündəliyinə daxil olan bir sıra məsələlər müzakirə edilib. Azərbaycan-ABŞ münasibətlərinin əsas cəhətləri, əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi üzrə prioritet istiqamətlər və son zamanlar əməkdaşlıqla artan dinamika barədə geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Bölgədə mövcud vəziyyət barədə danışan iki dövlətin rəsmiləri həlli uzadılmış ermənilər-Azərbaycan Dağılıq Qarabağ münaqışının nizama salınması üzrə aparılan danışışlar prosesinin hazırkı vəziyyəti və prosesin irəli aparılması üçün atılmış olaraq zəruri addımları müzakirə ediblər. Tərəflər ATƏT-in Minsk qrupu çərçivəsində hazırlıda aparılan danışışlar prosesinə dəstəyi ifadə ediblər.

Azərbaycanın Əfqanistandakı əməliyyatlar kontekstində göstərdiyi dəstək ABŞ tərefindən yüksək qiymətləndirilib və bu xüsusda ölkəmizin strateji önəmi Dövlət Katibinin müavini tərefindən vurğulanıb. Tərəflər, habelə bölgədə Azərbaycanın təşəbbüsü və iştirakı ilə reallaşan enerji və nəqliyyat layihələri, eləcə də qarşılıqlı maraqlı doğuran digər regional məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Sosial sahədə növbəti inqilabi addımlar

Dövlət başçısının hər dəfə imzaladığı sərəncamlar ictimaiyyətdə 2003-cü ildə Prezidentimiz tərefindən deyilən aforizmə çərçivələrini xatırladır:

"Mən hər kəsin Prezidenti olacaq" və ya "Neft kapitalını insan kapitalına çevirəcəyik". Bu fikirləri "Səs" qəzetinə açıqlamasında millət vəkili, YAP Nəsimi rayon təşkilatının sedri Məlahət İbrahimqızı bildirib. Onun sözlərinə görə, bu günədək həyata keçirilmiş uğurlu siyasetin fəlsəfəsi də bu təməl üzərində qurulmuşdur: "Azərbaycan xalqının, onun hər bir vətəndaşının rifahının yaxşılaşdırılması, məhz Prezidentimizin şərəflə həyata keçirdiyi vəzifənin əsas məqsədidir. Bir neçə gün bundan önce ölkə başçısı İlham Əliyev növbəti tarixi bir Sərəncam imzaladı. Doğrusu, ictimaiyyət üçün Möhtərəm Prezidentimiz tərefindən imzalanan beş humanist sərəncamlar gözləniləndir. Biz xronoloji olaraq, 2003-cü ildən bu güne qədər ki, imzalanan bütün sənədlərə və həyata keçirilən isləhatlara, eləcə də, Dövlət Proqramına diqqət yetirsek, görərik ki, əsas ana xəttin xalqın rifahı və firavanlığı təşkil edir. Bu mənəda, təkcə bu ilin əvvəlindən başlayaraq, imzalanan sənədlər bunları tam və qabarlı şəkildə eks etdirir".

Millet vəkili onu da bildirib ki, əhalinin bütün sahələrdə həm birbaşa və həm də dolayı yolla həyat səviyyəsi gözələrə dərəcədə gündən-güne yaxşılaşır. Ötən dövrən bu günədək əməkhaqqı və pensiyaların dəfələrlə artlığı vurğulanıb. M.İbrahimqızı bu gerçekliyin ictimaiyyət tərefindən yüksək qiymətləndirildiyini diqqətə çatdırıb: "Öslində, 2019-cu il ölkəmizdə, sözün heqiqi mənasında "Sosial Rifah və Firavanlıq İli" adlandırılır. Əhalinin sosial müdafiəsi sahəsində ardıcıl olaraq, dəha qətiyyətli və zəruri qərarların qəbul edilməsi beynəlxalq ekspertlər tərefindən də təqdir edilir. Bu ilin əvvəlində minimum əməkhaqqı və pensiyaların, təxminən, 40 faiz artırılmasını da nəzərə alsaq, əslində, növbəti sərəncamlı təxminən artım 100 faiz edir. Minimum əməkhaqqının artırılması yüz minlərlə insanların maaşının 270-350 manata qədər arlığı gösterir. Ən vacibi isə, minimum əməkhaqqının 250, minimum pensiyaların isə 200 manat məbləğində müəyyən edilməsidir. Qısaca olaraq, əhalinin bütün sahələrini əhatə edən bu Sərəncam inqilabi Sərəncam adlandırmaq olar. Ümumiyyətlə, ölkəmizdə Möhtərəm Prezidentimizin həyata keçirdiyi siyaset, onu gösterir ki, keçmiş Sovet respublikaları arasında ən firavan həyat tərzine malik olan Azərbaycan əhalisi, həttə Avropanın bir çox ölkələri səviyyəsində olacaqdır".

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi Azərbaycan dövlətinin siyasetinin əsas xəttini təşkil edir

Milli Məclisin Əmək və sosial siyaset komitəsinin sədri Hadi Rəcəblinin yap.org.az-a müsahibəsi

- Hədi müəllim, bildiyimiz kimi ötən dövr ərzində əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində dövlət başçısı tərəfindən mühüm Fərman və sərəncamlar imzalanıb. Bütün bunlar konkret olaraq faktlarda özü-nün əksini necə tapır?

- Həqiqətən də, Prezident İlham Əliyevin sosial sahə ilə bağlı qərarları, Fərman və sərəncamları inqilabi xarakter daşıyır. Bu yönədə qərarlar 2018-ci ildən etibarən xüsusi ilə intensivləşib. Bu istiqamətdə atılan addımlar müqayisəyəgəlməzdür. Bilirsiz ki, ötən il seçkilərdə qələbə qazandıqdan sonra Prezident cənab İlham Əliyevin imzaladığı ilk Fərmanın - 2018-ci il 19 aprel tarixli Fərmanın şəhid vərəsələrinə birdəfəlik ödəmənin (11 min manat) verilməsi ilə bağlı olması həssas qrupların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsinin Onun növbəti prezidentlik dövründə də siyasetinin başlıca istiqamətlərindən olduğunu təsdiq etdi. 2019-cu il 28 yanvar tarixli Fərman isə birdəfəlik ödəmə verilmesi nəzərdə tutulan şəhid vərəsələrinin əhatə dairesinin genişlənməsinə səbəb oldu.

Bütövlükdə, ötən bir il ərzində şəhid ailələrinin, Qarabağ mühəribəsi ellillərinin və veteranlarının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində vacib qərarlar verilib.

Belə ki, şəhid ailələri üçün verilən Prezident təqəbüd artırlıb, bu kateqoriyaya aid olan insanların mənzillərlə və avtomobilərlə teminatı daha da yaxşılaşdırılıb, eləcə də qəçqin və məcburi köçkünlər üçün aylıq sosial müavinət artırılıb, yeni şəhərciklər inşa edilərək istifadəyə verilib.

Bütün bunularla yanaşı bu ilin əvvəlindən minimum pensiyanın, minimum əməkhaqqının artırılması da vacib məqamlardan biri idi. Fevralın 25-də dövlət başçısının imzaladığı "Əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi sahəsində elave tədbirlər haqqında" Sərəncamı nəticəsində aprelin 1-dən bir səra ödəmələr ehemiyətli dərəcəde artırılıb. Problemlı kreditlərin həlli ilə bağlı dövlət başçısının verdiyi qərar və s. addımlar da bir daha təsdiqləyir ki, dövlət siyasetinin əsasında vətəndaş amili dayanır.

"2019-cu il sosial inkişaf, əhalinin sosial müdafiəsi baxımından başqa illerdən fərqlənən il olacaqdır", - deyə bəyan edən cənab Prezidentin bu fikirləri Onun uğurlu sosial islahatlar paketinin nailliyətləri kimi əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılması sahəsində cari ilin ötən dövründə ciddi addımların atılması ilə real təsdiqini tapıb.

- İyunun 18-də Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə minimum əməkhaqqı yənə də artırıldı, eləcə də müxtəlif kateqoriyalar üzrə çalışların maaşlarında artıq baş verdi. Bu barədə nə deyə bilərsiniz?

- President İlham Əliyev çıxışlarında dəfələrlə 2019-cu ilin əhalinin sosial müdafiəsinin güclənməsi ili olacağını bildirib. Dövlətimizin başçısının cari ilin əvvəlindəndən verdiyi qərarlar əhalinin rifahının daha da yaxşılaşmasını təmin edir. İyunun 18-də imzalanan sərəncamlar da məhz bu məqsədə xidmət edir.

Azərbaycan Prezidentinin imzaladığı Sərəncamla minimum əməkhaqqı 180 ma-

natdan 250 manata çatdırıldı. Bu da 950 minədək vətəndaşı əhatə edəcək. Həmin insanların 600 mini dövlət qurumlarında çalışırsa, 350 mini özel sektorda fəaliyyət göstərir. Bununla yanaşı, iyunun 18-de imzalanan sərəncamlarla dövlət qulluqçularının, hərbi qulluqçuların, hüquq-mühafizə orqanı əməkdaşlarının və digər xüsusi rütbəli şəxslərin, müəllimlərin, habelə dövlət büdcəsindən maliyyələşən bir sıra digər təşkilatlarda çalışan işçilərin əməkhaqları nəzərəçarpacaq dərəcədə artırıldı. Bu sərəncamlar Azərbaycan dövlətinin həyata keçirdiyi sosial siyasetin inqilabi xarakter daşıdığını, dövlətin hər bir vətəndaşının yanında olduğunu bir daha əyani şəkilde göstərir. Beləliklə, imzalanan hər bir sərəncam Azərbaycan vətəndaşının rifahının yaxşılaşmasına yönəlib.

Bu gün ölkəmiz güclü iqtisadi imkanlara malikdir. Azərbaycanın iqtisadi qüdrəti, ixrac potensialı ilbələr artır, qeyri-neft sektorun inkişaf edir. Ölkəmizin təşəbbüsü ilə irimiqyaslı qlobal layihələr uğurla icra edilir. Görülən bütün bu işlərin nəticəsində isə hər bir Azərbaycan vətəndaşının rifah halının yaxşılaşdırılması, sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində ciddi addımlar atılır. Bu cür sosial inqilab xarakterli qərarlar davamlı xarakter alıb. İlin sonuna dək vaxtaşırı belə qərarlar verilecek. Nəticədə vətəndaşlarımızın güzəranı daha da yaxşılaşacaq.

- İlin sonuna qədər əhalinin sosial müdafiəsi istiqamətində daha hansı addımların atılması gözlənilir?

- Azərbaycanda əmək pensiyalarının artırılması üçün qanunvericiliyə dəyişiklik edilir. Bilirsiz ki, iyunun 20-də parlamentin Əmək və sosial siyaset komitəsində "Əmək pensiyaları haqqında" qanuna dəyişiklik layihəsi müzakirəyə çıxarılb.

Dəyişiklik əmək pensiyalarının minimum məbləğinin artırılması ile bağlıdır. Layihəyə əsasən, qanunun 6-1-ci maddəsinin (Əmək pensiyasının minimum məbləği) metni yenidən redaksiyada verilir. Yeni redaksiya belədir: "Əmək pensiyasının minimum məbləği 2019-cu il 1 oktyabr tarixindən 200 manat məyəyən olunur. Təyin edilən əmək pensiyasının məbləği əmək pensiyasının minimum məbləğindən aşağı oludurda, həmin məbləğə çatdırılmaqla ödənilir". Bu məsəle parlamentin plenar iclasına tövsiyə olunub və şübhəsiz ki, deputatlarımız bu qanunu birmənalı olaraq dəstekləyəcəklər.

Qeyd etdiyim kimi, Azərbaycan sosialyönlü dövlətdir və geləcəkdə də belə qərarlar qəbul ediləcək. Cünki əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və yaxşılaşdırılması Azərbaycan dövlətinin və dövlət başçısının siyasetinin əsas xəttini təşkil edir.

Qəhrəman sərhədçi anıldı

XI əsrin ilk Milli Qəhrəmanı - sərhədçi Elton Xaləddin oğlu İsgəndərovun anim günü 10 illiyi ilə əlaqədar olaraq qəhrəmanın anadan olduğu Samux rayonunun Əhmədbəyli kəndində təntənəli mərasim keçirilib. SİA-ya Dövlət Sərhəd Xidmətinin Mətbuat Mərkəzindən verilən məlumatə görə, mərasimdən öncə Samux Rayon İcra Hakimiyyətinin rəhbərliyi, Dövlət Sərhəd Xidmətinin, Səfərərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin hərbi qulluqçuları, hüquq mühafizə orqanlarının əməkdaşları, ictimaiyyət nümayəndələri, qəhrəmanın doğmaları şəhid sərhədçinin əziz xatirəsini yad edərək məzarı üzərinə tər ciçək dəstələri düzüblər.

Daha sonra tədbir Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Elton İsgəndərovun adı verilmiş Əhmədbəyli kənd tam orta məktəbinde qəhrəmanın əksi olan xatirə lövhəsinin açılışı ilə davam etdirilib.

Mərasimdə çıxış edənlər 2009-cu ilin iyun ayının 18-de Cəlilabad rayonunun Əsədli kəndi yaxınlığında yerləşən sərhəd zastavasının xidməti ərazi-sində bir qrup şəxsin dövlət sərhədini Azərbaycan Respublikasından İran İslam Respublikası istiqamətində qanunsuz olaraq keçməy cəhd göstərməsinin qarşısının alınması zamanı şəxsi şücaət və igidlilik göstərdiyinə görə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 25 iyun 2009-cu il tarixli 349 sayılı sərəncamı ilə ölümündən sonra Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görülmüş, vətənimizin tehlükəsizliyinin təmin olunması kimi şərflə bir vəzifəni yerinə yetirərək şəhidlik zirvesine ucalmış Elton İsgəndərovun keçdiyi xidmət yoldan, dövlət sərhədinin mühafizəsi zamanı göstərdiyi hünərdən söz açıb və onun bu şücaətinin gənc nəslə örnək olduğunu xüsusi olaraq vurgulayıblar.

Milli Qəhrəmanın atası Xaləddin İsgəndərov oğlu ilə fəxr etməsini, Azərbaycanımızda Elton kimi öğullarımızın sayının on minlərlə olduğunu qeyd edərək Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev şəhid ailələrinə, döyüslərde saqlamlığıni itirən şəxslər və mühərbi veteranlarına göstərdiyi diqqət və qayğıya görə öz ailesi adından minnətdarlığını bildirmişdir.

Tədbirin sonunda məktəbilər tərəfindən respublikamızın suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsinə həsr edilmiş bədii kompozisiya nümayiş etdirilmişdir.

Azərbaycan-Rusiya dövlət sərhədinin yüksək dağlıq əraziləri nişanlarla işarələnəcək

1 8-20 iyun 2019-cu il tarixlərində Bakı şəhərində Azərbaycan Respublikası ilə Rusiya Federasiyası arasında dövlət sərhədinin demarkasiyası üzrə Birge Komissiyanın növbəti, yeddinci iclası keçirilib. Xarici İşlər Nazirliyindən SİA-ya verilən məlumatə görə, iclasda 3 sentyabr 2010-cu il tarixində imzalanan Azərbaycan Respublikası ilə Rusiya Federasiyası arasında dövlət sərhədi haqqında Müqaviləyə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası ilə Rusiya Federasiyası arasında dövlət sərhədinin demarkasiyası prosesinin davam etdirilməsi ilə bağlı məsələlər müzakirə edilib.

Görüş əsnasında tərəflər dövlət sərhəd xəttinin yüksək dağlıq ərazilərdəki hissəsində sərhəd nişanları ilə işarələnməsi üzrə iş planı qəbul edilib. İclasın nəticələrini eks etdirən protokola uyğun olaraq, Birge Komissiyanın işçi qrupu tərəfindən cari ilin iyul-oktyabr aylarında yüksək dağlıq ərazilərdə sərhəd nişanlarının yerləri müəyyən ediləcək və həmin nişanlar quraşdırılacaq, eləcə də dövlət sərhəd xəttinin meşə hissəsində, körpü və sərhəd-buraxılış məntəqələrində müvafiq demarkasiya işləri aparılacaq.

Görüş mehriban qonşuluq və konstruktiv dialoq ruhunda keçirilib. Birge Komissiyanın növbəti iclasının Rusiya Federasiyası ərazisində keçirilməsi nəzərdə tutulur. İclasın keçirilmə tarixləri diplomatik kanallar vasitəsilə razılışdırılacaq.

Elsevər Ağayev: Son 15 ildə Azərbaycanda ana və uşaq ölümü azalıb

Azərbaycanda 2018-ci ildə ambulator tibbi xidmətə təxmini 49 milyon müraciət olunub. Bunu Səhiyyə nazirinin müavini Elsevər Ağayev deyib. /Trend/ E.Ağayev bildirib ki, bu müddət ərzində 727 min insan stasionar müalicəyə götürüllər ki, bunun da 280 mini müxtəlif səviyyəli əməliyyatlarla nəticələnib. Nazir müaviniin sözlərinə görə, ötən 15 il ərzində Azərbaycan 670-dən artıq tibb müəsəsəsi əsaslı sürətdə yenidən qurulub və tikilib. Bu 670 tibb mərkəzinin təqribən 470-i regionların payına düşür. E.Ağayev vurğulayıb ki, son 15 il ərzində Azərbaycanda ana ölümü 18.5-dən 12.7-ə, körpə ölümü 15.5-dən 11.1-ə endirilib: "Lakin biz bununla dayanmamalıq, biz çalışmalıyıq bu rəqəmləri 2-ə, 1-ə endirək və yaxud da çalışmalıyıq ki, ana ölümü ümmüyyətlə olmasın".

8

SƏS

www.sesqazeti.az

Ses Media Holding

21 iyun 2019-cu il

---

www.sesqazeti.az

Ses Media Holding

SƏS

9

21 iyun 2019-cu il

Vətəndaşların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi ardıcıl və davamlıdır

Azərbaycanda vətəndaşların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi siyaseti ardıcıl və davamlı xarakter daşıyır. Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2019-cu ilin əvvəlində şəhid ailələrinin, məcburi köçkünlərin, Qarabağ əllilərinin və fiziki qüsurlu şəxslərin müavinətləri nəzərəçarpacaq dərəcədə artırılıb. Həmçinin, problemli kreditlərlə bağlı məsələ kökündən həll edilib. 18 iyun 2019-cu il tarixdə imzalanan sərəncamlarla ölkədə minimum əməkhaqqı, həmçinin, müxtəlif sahələrdə çalışanların əməkhaqları artırılıb. Sosial sahədə atılan yeni inqilabi addımla bağlı ictimai-siyasi xadimlərin fikirlərini öyrəndik:

Yeni Azərbaycan Partiyası Binəqədi rayon təşkilatının sədri Ramiz Goyüşov:

- Əhalinin sosial problemlərinin həllinə, onların sosial rifah halının yaxşılaşmasına yönəlmış ikinci bir irihəcmli sosial paket Azərbaycan Respublikası Prezidenti tərəfindən atılan növbəti addımdır. Minimum əməkhaqların 250 manata qaldırılması, ayrı-ayrı strukturlarda çalışan işçilərin əməkhaqlarının artırılması, müellimlərin əməkhaqlarının 20% artırılması, minimum pensiyaların 200 manata çatdırılması ile əlaqədar Milli Məclis gəndərdiyyi qanunvericilik təşəbbüsü və s. Bütün bunlar Cənab Prezidentin sözle-əməlinin vəhdətinin parlaq təzahürüdür.

2018-ci il aprel ayının 11-də keçirilən prezident seçkiləri ərefəsində Prezident İlham Əliyev "Məndəfələrlə demişəm, bir daha demək istəyirəm ki, bizim siyasetimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı, onun problemləri, onun qayğıları, onun rifahi dayanır" deməklə, əsində, növbəti Prezidentlik dövründə fəaliyyətinin əsas istiqamətlərinin anonsunu vermişdir. 2018-ci il aprel ayının 18-də keçirilən andığın mərasimində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti bəyan etdi: "Gələcək fəaliyyətimdə de Azərbaycan vətəndaşının maraqları və onun rifahi daim diqqət mərkəzində olacaqdır". Elə 2019-cu ilin ilk aylarında Prezidentimiz sözle-əməlin vəhdətini nümayiş etdirdi. Aparılan islahatlar nəticəsində, əldə edilən neticələr çox böyük sosial paketlərin icrasına imkan verdi. Minimum əməkhaqqı və minimum pensiyalar 40% cıvarında, sosial müavinətlər 2 dəfə, məcburi köçkünlərə verilən müavinətlər 50%, tələbələrin təqaüdü, Qarabağ əllillərinə, şəhid ailələrinə verilən müavinətlər artırıldı. Fiziki şəxslərin problemli kreditləri həll edildi. Çoxsaylı sosial məsələlərlə bağlı mühüm qərarlar qəbul olundu. Ölkə Prezidenti İlham Əliyev öz çıxışlarında,

hər zaman qeyd edir ki, biz gələcəkdə də bu istiqamətdə addımlarımızı davam etdirəcəyik.

Millət vəkili Kamaləddin Qafarov:

- 2019-cu ilin sosial inkişaf, əhalinin sosial müdafiəsi baxımından, başqa illərdən fərqliyən il olacağını bəyan edən Prezident İlham Əliyevin təqdim etdiyi yeni uğurlu sosial paket bu bəyanatın daha bir real təzahür. Dövlət başçısının cari ilin 18 iyun tarixində imzaladığı sərəncamlar sosial sahədə yeni inqilabi addımlar olmaqla yanaşı, əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılması istiqamətinə yönəlib. Məlum sərəncamlarla ölkədə minimum əməkhaqqının, həmçinin, müxtəlif sahələrdə çalışanların əməkhaqlarının artırılması təmin olunub. "Minimum aylıq əməkhaqqının artırılması haqqında" 18 iyun 2019-cu il tarixli Sərəncama əsasən, ölkədə minimum əməkhaqqının məbləği 2019-cu il sentyabrın 1-dən 40 faizdək artırıla, 180 manatdan 250 manata çatdırılacaq. Bu, 2019-cu il ərzində dövlət başçısının tapşırığı ilə minimum əməkhaqqında edilən artıq ikinci ciddi artımdır.

Ölkəmizdə son 16 il ərzində bütün sahələri əhatə edən sistemli və kompleks islahatlar aparılıb, ölkə iqtisadiyyatının dayanıqlı və dinamik inkişafı təmin edilib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə sosial sahədə həyata keçirilən uğurlu siyaset nəticəsində əhalinin, onun müxtəlif, o cümlədən, aztəminatlı təbəqəsinin etibarlı sosial müdafiəsi yaradılıb, insanların həyat səviyyəsi davamlı olaraq yüksəlib. Son 16 ilde Azərbaycan Respublikasında əhalinin sosial müdafiəsi sahədə qəbul edilmiş qanunlar, fərman və sərəncamlar, əhalinin sosial müdafiəsi sahəsində əsaslı islahatlar bu sahədə principce yeni vəzifələr yaratmış, qarşıya milli normaların beynəlxalq təcrübəye uyğunlaşdırılması, əhalinin sosial müdafiəsinə yeni yanaşma və ənənəvi metodların tekniləşdirilməsi kimi tələblər qoymuşdur. Biliyim kimi, 2019-cu il həyatımıza sosial müdafiə və sosial rifah ili

kimi daxil olub. Bu addımlar planlı, Azərbaycan dövlətinin sosial-iqtisadi inkişafına uyğun, dövlət büdcəsinin imkanlarına, hazırlanmış programlara uyğun olaraq həyata keçirilir. Bu, bir daha göstərir ki, Azərbaycan dövlətinin siyasetinin əsasında xalqın rifahının yüksəlməsi dayanır.

Dövlət başçısı İlham Əliyevin fevral ayında imzaladığı 8 Sərəncam və 4 Fərman sırvı vətəndaşın sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, aztəminatlı ailələrin, qazqın və məcburi köçkünlərin, müharibə veteranlarının, şəhid ailələrinin və başqa kateqoriyalardan olan insanların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsine hesablanıb və bunlar sosial sahədə inqilabi dəyişikliyidir. Prezident İlham Əliyevin sosial islahatlar paketinin uğurlu nəticəsi 8 fevral 2019-cu il tarixli Sərəncamla ölkədə minimum əməkhaqqının 2019-cu il martın 1-dən artırılarak, 180 manata çatdırılması oldu. Minimum əməkhaqqının yaşayış minimumuna çatdırılmasına imkan verən bu artım, eyni zamanda, qeyri-resmi əmək münasibətlərinin də leqallaşdırılmasına müsbət təsirini göstərir. 19 fevral 2019-cu il tarixli Fərman isə istismarına icazə verilməmiş çoxmənəlli yaşayış binalarının sahələrindən ibarət 350-400 min insanın mənafeyinin təmin olunmasına xidmət etməklə, Azərbaycanın sosial-yönümlü dövlət siyasetinin əsasında humanizm principleləri dayandığının növbəti təsdiqi oldu. Dövlət başçısının imzaladığı 25 fevral 2019-cu il tarixli Sərəncam isə ölkənin sosial həyatında inqilabi addımların davamlı xarakter aldığını göstərdi. Sərəncamla 600 minədək şəxse, o cümlədən, 300 min əlliyyi olan şəxse yönələn sosial müavinətlərin, Prezidentin aylıq təqaüdlərinin aprelin 1-dən orta hesabla 100 faiz artırılması təmin edildi, əlavə olaraq, bir sıra kateqoriyalardan olanlar üçün Prezidentin aylıq təqaüdləri təsis olundu.

Məlumdur ki, sosial paket elan edilərkən, Prezident İlham Əliyev bu paketin davamlı edəcəyini və aranın iqtisadi resurslarının bir daha əhalinin maddi rifah halının yaxşılaşdırılmasına sərf edilecəyini bəyan etmişdi. Bu günlərdə dövlət başçısının imzaladığı sərəncamlar ölkədə sosial rifahın yüksəldilməsinin Prezident İlham Əliyevin uğurlu sosial-iqtisadi siyasetinin prioritət istiqaməti olduğunu bir daha təsdiq etdi və bu istiqamətdə cari il ərzində, artıq ikinci böyük sosial paket reallaşdı.

Yeni Azərbaycan Partiyası İsmayıllı rayon təşkilatının sədri Sevil Əhmədova:

- Sosial sahədə atılan müəqqi addımlar Azərbaycan vətəndaşının maraqlarının dövlətin həyata keçirdiyi siyasetin merkezinə dayandığını bir daha təsdiqlə-

yir. Həyata keçirilən tədbirlər Prezident İlham Əliyevin sosial siyasetinin başlıca hədəfinin əhalinin rifahının təminatı olduğunu, bu siyasetin əsasında vətəndaş amili, sosial ədalet və humanizm principlelərin dayandığını bir daha təsdiq edir və ictimaiyyət tərəfindən çox yüksək qarşılıanır. Prezident İlham Əliyevin "Minimum aylıq əməkhaqqının artırılması haqqında" 2019-cu il iyunun 18-de imzaladığı Sərəncam respublikamızda əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılması sahəsində 2019-cu ilin ilk aylarından atılan inqilabi addımların davamıdır. Sərəncamla

minimum əməkhaqqının məbləği 250 manata çatdırılıb və belə bir qərarın verilməsi dövlətimizin siyasetində vətəndaş amili

məbləğinin artırılması 250 manata qərarın verilməsi dövlətimizin siyasetində vətəndaş amili

insan, vətəndaş amilinin, ölkədə sosial rifah və sabitliyin təminatının əsas yer tutduğunu bir daha təsdiq edir.

Ölkəmizdə 11 aprel 2018-ci il tarixdə keçirilən prezident seçkilərində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin növbəti dəfə xalqın böyük əksəriyyətinin səsini qazanaraq, parlaq qələbə qazanması və seçkilərdən keçən müddət ərzindəki fəaliyyəti hər bir azərbaycanlıın Prezidenti olduğunu bir daha sübut etdi. Təsadüfi deyil ki, ötən il seçkilərdə qələbə qazandıqdan sonra Prezident İlham Əliyevin imzaladığı ilk Fərman şəhid vərəsələrinə birdəflik ödəmənin verilməsi ilə bağlı oldu. Dövlətimizin başçısının ölkənin sosial həyatında inqilabi addımların davamlı xarakter daşıdığını göstərən qərarları ilə bu ilin əvvəlində minimum pensiya məbləği, minimum əməkhaqqı orta hesabla 40 faiz artırıldı.

Bu gün ölkəmiz güclü iqtisadi imkanlara malik dövlətdir və Azərbaycanın iqtisadi qüdrəti, ixrac potensialı iləbəl artı və qeyri-neft sektorunun inkişafı edir. Ölkəmizin təşəbbüs ilə irimiqyaslı global layihələr uğurla icra edilir. Görülən bütün bu işlərin nəticəsində isə, hər bir Azərbaycan vətəndaşının rifah halının yaxşılaşdırılması, sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində ciddi addımlar atılır. Bu cür sosial inqilab xarakterli qərarlar davamlı xarakter alıb və bütün bunlar insanların güzəranı, dəha da yaxşılaşdırır. Azərbaycan sosial-yönümlü dövlətdir və əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və yaxşılaşdırılması istiqamətində dövlət başçısı tərəfindən islahatlar reallaşır.

Zümrüd BAYRAMOVA

"Azərbaycan QDİƏT-ə sədrliyi layiqincə yerinə yetirib"

“Ən vacib məsələləri - iqtisadi, sosial əməkdaşlıq məsələlərini yerine yemirmək üçün, eyni zamanda regionda infrastruktur layihələrinin gerçəkləşdirilməsi üçün təhlükəsizliyə töhfə vermək lazımdır”. SIA-nın verdiyi məlumatla görə, bunu Bolqaristan Baş nazirinin müavini və Xarici İşlər naziri Yekaterina Zaxaryeva Bakıda keçirilən Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı (QDİƏT) Parlament Məclisinin Baş Assambleyasının 53-cü iclasına ünvanlaşdı. Bakıda Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament Məclisinin Baş Assambleyasının 53-cü iclası baxımdan mühüm və aktual məsələlərlə bağlı fikir mübadiləsinin aparılmasında böyük imkan yaradacaq". Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına sədrliyin Bolqaristana keçəcəyini vurğulayan Y.Zaxaryeva qeyd edib ki, Bolqaristana işləri görməyə, çağırışlara cavab verməyə hazırlı-

Y.Zaxaryeva Azərbaycanın Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına sədrliyi layiqincə yerinə yetiridiyini vurğulayıb: "Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament Məclisinin Baş Assambleyasında eləqələrimizle regionda əməkdaşlığını artırıb. Bakıda Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament Məclisinin Baş Assambleyasının 53-cü iclası baxımdan mühüm və aktual məsələlərlə bağlı fikir mübadiləsinin aparılmasında böyük imkan yaradacaq". Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına sədrliyin Bolqaristana keçəcəyini vurğulayan Y.Zaxaryeva qeyd edib ki, Bolqaristana işləri görməyə, çağırışlara cavab verməyə hazırlı-

Sosial-iqtisadi uğurlar əhalinin daha yaxşı yaşamasına imkan verir

Məlum olduğu kimi, iyunun 18-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev aylıq minimum əmək haqlarının 180 manatdan 250 manata qaldırılması, eləcə də, bündələrdən maliyyələşən nazirliklərdə, komitələrdə çalışan işçilərin vəzifə maaşlarının artırılması barədə Sərəncam imzalayıb. Söhbət etdiyimiz müsahiblərimiz, imzalanan Sərəncamı sosial sahədə atılan inqilabi Sərəncam adlandırdılar.

"Kaspi" qəzetinin baş redaktoru İlham Quliyev: "Yüz minlərlə insan bu artımlardan faydalanaçaq"

- Keçən ildən başlayaraq, həyata keçirilən islahatlar bündə daxil olmaları artırıb. Hökumət ölkə başçısının siyasi iradəsinə uyğun olaraq, bu daxil olmaları bir-başa əhalinin sosial baxımdan zəif təbəqələrinin vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına yönəldib. 2019-cu ilin əvvəlində Azərbaycanda sosial islahatlar paketinin reallaşdırılmasına başlanılıb. Xüsusən də, əhalinin sosial baxımdan həssas təbəqələrinin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması, gəlirlərinin artırılması üçün konkret ve sistemli iş aparılır. Bilirik ki, ilin əvvəlindən minimum əməkhaqlarının, pensiyaların ve digər müavinətlərin artırılması ilə bağlı sərəncamlar verildi və onların icrası təmin edildi. Bundan sonra da, Cənab Prezident keçirdiyi görüşlərdə, müxtəlif tədbirlərdə əhalinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasının hökumətin prioritətlərindən biri olduğunu qeyd etmişdi və bu istiqamətə addımlar atılacağını vurğulamışdı. Verilən növbəti sərəncamlara bu kontekstdə yanaşmaq lazımdır. Bu, ilin əvvəlindən həyata keçirilən sosial paketin reallaşdırılması istiqamətində, növbəti inqilabi addım kimi qiymətləndirilə bilər. Bu inqilabi addımların atılması üçün iqtisadi əsasların yaradılması istiqamətində davamlı iş aparılır. Bir Azərbaycan vətəndaşı olaraq, buna hamı sevinməlidir.

Cünki yüz minlərlə insan bu artımlardan faydalanaçaq. Bütün bunlar hər bir Azərbaycan ailəsində müsbət dəyişikliklər getirib çıxarıcaq. Aparılan islahatlar, görülen işlər və qurulmuş davamlı dayanıqlı iqtisadi sistem gələcəkdə də hökumətə bu cür addımlar atmaq üçün imkan verəcək. Hesab edirəm ki, qarşındaki illərdə biz minimum əməkhaqlarının, pensiyaların minimum məbləğinin, əhalinin həssas təbəqələrinin, əllilərin və sosial vəziyyəti zəif olan insanların gelirlerinin artması istiqamətində addımları müşahidə edəcəyik.

Vergi və gömrük sahələrində həyata keçirilən islahatlar nəticəsində bündəyə daxil olan vəsaitlərin artması əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində mühüm addımların atılmasına imkan yaradır. Cari ilin əvvəlində etibarən, sosial istiqamətdə bir sıra tədbirlərin həyata keçirilmesi, Azərbaycan prezidenti tərəfindən əhalinin sosial müdafiəsinin yaxşılaşdırılması istiqamətində mühüm sərəncamların imzalanması bu na əyani sübutdur". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında iqtisadçı Pərviz Heydərov deyib.

O bildirib ki, Azərbaycanda əhalinin rıfah halının yaxşılaşdırılması istiqamətində atılan addımlar, dövlət başçısının özünü də müşavirələrdə və müxtəlif çıxışlarında da vurğulduğu kimi, "sosial zərf" qismində x-

Politoloq Elxan Şahinoğlu: "Sərəncam sosial sahədə atılan inqilabi Sərəncamdır"

- Prezident İlham Əliyevin aylıq minimum əmək haqlarının 180 manatdan 250 manata qaldırılması, eləcə də, nazirliklərdə, komitələrdə çalışan işçilərin vəzifə maaşlarının artırılması barədə Sərəncam imzalayıb. Söhbət etdiyimiz müsahiblərimiz, imzalanan Sərəncamı sosial sahədə atılan inqilabi Sərəncam adlandırdılar.

Politoloq Elşən Manafov: "Prezident dürüst və konkret addımlarını atır"

- Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin aylıq əməkhaqlarının artırılması barədə imzaladığı Sərəncam Cənab Prezidentin həyata keçirdiyi islahatlar kursunu davam etdirməsi kontekstində qiymətləndirilməlidir.

Bildiyiniz kimi, bündə təşkilatlarında maliyyələşən ayrı-ayrı işçilərin, o cümlədən də, digərlərinin maaşı 20-40 faiz cıvarında artırılmışdır. Eyni zamanda, sosial təqaüd alan əhalinin də təqaüdlərinin artırıla biləcəyi ilə bağlı fikirlər irəli sürürlər. Aylıq minimum əməkhaqlarının 180 manatdan 250 manata qaldırılması təkcə dövlət sektorunda deyil, özəl sektorda da işləyən vətəndaşlarımızın rıfah halının yaxşılaşdırılmasına ciddi təsir göstərəcək. Bu, bir daha göstərir ki, Azərbaycan Prezidenti, bu illər ərzində, verdiyi vədlerini yerine yetirməsi istiqamətində dürüst və konkret addımlarını atır. Azərbaycan dövleti bölgənin sosial yönümlü dövlətlərindən biridir. Bu Sərəncam, həm də əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi baxımdan, atılmış növbəti dəyərlə bir addımdır.

GÜLYANƏ

Iqtisadçı: "Maaş artımı bahalaşmaya səbəb olmayıacaq"

Rakətizə edilir: "Əslində, bu artımların əsası ötən ilin ikinci yarısında qoyulmuşdu və hökumət dövlət başçısının tapşırığı ilə hazırlıq işlərinə başlamışdı, müvafiq mexanizm qurulurdu. Yəni indi şahidi olduğumuz maaş artımları həm 2019-cu ilin dövlət bündəsində nəzərdə tutulmuşdu, həm də vergi-gömrük sahəsində aparılan islahatlarla elaqədar dövriyyəyə eləvə vəsaitlərin daxil olması hesabına həyata keçirilecek".

Iqtisadçı xatırladı ki, dövlət bündəsində daxil olacaq vəsaitlərin ümumi həcmi 3 milyard manata çatdırılması proqnozlaşdırıldı-

"Əmək haqlarının artımı həm də iqtisadi aktivliyi artırıcaq"

Prezident İlham Əliyevin 18 iyun tarixi sərəncamları ilə ilin əvvəlindən elan edilən sosial paketin yeni mərhəlesi başlıdı. Yeni sərəncamlar 2 milyon vətəndaşı ehətə edir və orta hesabla maaşların 40-50 faizinin artırılmasını nəzərdə tutur". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputati Eldəniz Səlimov deyib. O bildirib ki, imzalanan növbəti sosial paket nəticəsində minimum əmək haqlarının 180 manatdan 250 manata qaldırılması çox mühüm addımdır. Onun sözlərinə görə, minimum əmək haqqının yaşayış minimumundan çox olmasına yoxsulluq səviyyəsinin azaldılmasına da ciddi təsir edəcək.

Digər tərəfdən dövlət qulluqçularının, müəllimlərin, dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatlarda çalışanların, hərbi və hüquq-mühafizə orqanlarında çalışanların və digərlərinin əmək haqlarının 20-40 faiz həcmində artırılmasının insanların maddi rıfah halına mühüm dəstək olacağını deyən E. Səlimov vurgulayıb ki, bununla yanaşı, ölkədə inflasiyanın səviyyəsinin çox aşağı olması (2,3%) artımın real dəyərinin yüksək olmasına imkan yaradacaq. Deputat qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyev tərəfindən imzalanan sənədlər nəticəsində əmək haqlarının artımı bündədən eləvə olaraq 1 milyard manat vəsaitin ayrılmamasına səbəb olacaq: "Dövlət büdcəsinin gəlirlərinin indiki artım sürəti və həcmi sosial paketin büdcəsə vəsitedilə tamamilə maliyyələşməsinə imkan yaradacaq. Əmək haqlarının artımı həm də iqtisadi aktivliyi artırıcaqdır. Hesab edirəm ki, son sərəncamlar ilə ölkə prezidenti bir dəha Azərbaycan vətəndaşının yanında, onun sosial-iqtisadi durumunun, güzəranın yaxşılaşmasında maraqlı olduğunu növbəti səbəbdən göstərdi. 18 iyun tarixində imzalanan sərəncamlar Azərbaycan əhalisinin, ölkə vətəndaşlarının önemli bir təbəqəsinin və hissəsinin sosial-rıfah halının yaxşılaşmasına mütləq şəkildə öz müsbət təsirini göstərəcək. Çünkü, bu sənədlər tarixi və inqilabi sərəncamlardır. Onların hər biri birbaşa ölkə vətəndaşlarının, Azərbaycan əhalisinin rıfahına, həyat şəraitinə, güzəranın yaxşılaşmasına yönəlmüş addımlardır. İnkısaft, tərəqqi edən, çiçəklənən Azərbaycanımıza da mehz bunlar yarasaq".

E. Səlimov eləvə edib ki, inkısaft, tərəqqi, çiçəklənmə birtərəflə ola bilməz, bunlar ilk növbədə həmin ölkənin sütunları, dəyərləri sayılan insanların həyatında, yaşayışında özündə göstərməlidir: "Azərbaycanda da məhz beledir, bunlar qoşa qanad kimi birlikdə addımlayırlar, həm ölkəmiz, iqtisadiyyatımız inkısaft edir, hem də insanlarımızın həyat şəraitini, güzəranı yaxşılaşdır. Hesab edirəm ki, bunlar sonuncu olmayacaq, indiyə qədər olduğu kimi, bundan sonra da bu addımlar, bu artımlar davamlı xarakter daşıyacaq".

Nailə Məhərrəmova

Özbəkistan portalı Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı məqalə yayıb

Özbekistanın kun.uz portalı Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı məqalə yayıb. AZERTAC xəber verir ki, məqalədə Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyinə istinadla bildirilir ki, Ermənistən bir tərəfdən sülhənə danışır, digər tərəfdən isə Azərbaycan hərbçilərini qətle yetirən erməni əsgərlərinin mükafatlandırır. Azərbaycan danışçıları yolu ilə tezliklə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsində maraqlıdır. Danışçıların əsas məqsədi Ermənistən silahlı qüvvələrinin işğal etdiyi Azərbaycan ərazilərindən çıxmışdır. Ermənistən bu reallığı nə qədər tez anlasa, zəbt etdiyi Azərbaycan ərazilərindən nə qədər tez çıxsa, regionda bir o qədər tez sülh və inkısaft bərpa olar. Məqalədə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tarixi haqqında da məlumat verilir, Azərbaycan torpaqlarının 20 faizinin işğal altında olduğu bildirilir.

Pensiyalarla bağlı qanunvericiliyə dəyişiklik edilir

Azərbaycanda əmək pensiyalarının artırılması üçün qanunvericiliyə dəyişiklik edilir. SİA xəber verir ki, bu gün Milli Məclisin Əmək və sosial siyaset komitəsinin iclasında "Əmək pensiyaları haqqında" qanuna dəyişiklik layihəsi müzakirəyə çıxarılib. Dəyişiklik əmək pensiyalarının minimum məbləğinin artırılması ilə bağlıdır.

Prezident İlham Əliyev qanunvericiliyə təşəbbüs ilə parlamente göndərdiyi layihəyə əsasən, qanunun 6-1-ci maddəsinin (Əmək pensiyasının minimum məbləği) mətni yeni redaksiyada verilir: "Əmək pensiyasının minimum məbləği 2019-cu il 1 oktyabr tarixindən 200 manat məbləğində müəyyən olunur. Təyin edilən əmək pensiyasının məbləği əmək pensiyasının minimum məbləğindən aşağı olduqda, həmin məbləğdən əmək pensiyasının minimum məbləğinin artırılması ilə bağlıdır".

P. Heydərov qeyd edib ki, maaş artımı inflasiyanın yüksəlməsinə və qiymətlərin bahalaşmasına yol açması üçün zmən deyil: "Həzirdə ölkədə mövcud olan makroiqtisadi göstəricilər sabit vəziyyətdədir. Bunun bir səbəbi hökumətin 2017-ci ildən etibarən valyuta bazarsında və makroiqtisadi göztericilərde tənəzzülün qarşısını alması, bəzi sahələrdə artımlara nail olmasınadır. Digər tərəfdən isə dünya bazarsında neftin qiymətinin Azərbaycan üçün əlverişli səviyyədə olması da neqativ proseslərin təsirini neytrallaşdırmağa imkan verir. Bütün bunlar isə ölkədə inflasiyanın artmasının və qiymətlərin bahalaşmasının qarşısını almaq üçün yetərli dir".

Nailə Məhərrəmova

21 iyun 2019-cu il

Expertlər Yaxın Şərqdə dəha ciddi geosiyasi mübarizənin başlığı qənaətindədirler. Xüsusilə Türkiye ətrafında təhlükəli ssenarilər qurulur. Onu bir neçə istiqamətdən mühəsirəyə alıb, sonra xəosa sürüklemək məqsədlərindən bəhs edilir. Hətta müxtəlif qondarma xəritələr belə tərtib edənlər vardır. Onların başlıca məqsədləri müsəlman ölkələrini kiçik hissələrə parçalamaqla bütövlükdə regional aqalıq etməkdir. Ancaq, deyəsən, həmin dairələrin bir qismi bunun yanlış olduğunu anlamağa başlayıb. Müxtəlif səviyyələrdən eşidilir ki, "Yaxın Şərqə müdaxilə kökündən yanlış iddi". Lakin o da maraqlıdır ki, hələlik geri çəkilən yoxdur. Mübarizə yeni üsullarla davam etdirilir. Da-ha çox siyasi-diplomatik fəaliyyət üzərində dayanılır. Onun fonunda geosiyasi xarakterli addımlar atılır. Böyük bir ərazidə terror dəhlizi yaratmaq planından da vaz keçilmir. Bütün bunların kontekstində Türkiyənin apardığı geosiyasi mübarizənin bir sıra aspektləri üzərində geniş dayanmağa ehtiyac vardır.

Təhlükəli ssenarilər: Ərdoğanın açıqlamaları işığında

Türkiyə Prezidenti Recep Tayyib Ərdoğan Yaxın Şərqdə böyük güclərin apardığı geosiyası oyunlarının bir sıra məqamlarını açıqlayıb. Onun söylədiklərində bütövlükde bölgədə vəziyyətin kifayət qədər mürəkkəb və risklər dolu olduğu tezisi öz ifadəsini tapıb. Başlıca təhlükələrlə olaraq Suriya ixtilafı, terrorçuluq, birtərəfli sanksiyalar, Qüdsün statusunun dəyişilməsinə olan cəhdər gəstərilir.

Bu problemlərin çərçivəsində ayrıca Türkiyə faktorunun müəyyən dairələri narahat etdiyini vurğulayan R.T. Ərdoğan, həmin istiqamətdə meydana çıxan məqamların qısa xülasəsini verib. Məlum olur ki, Yaxın Şərqdə geosiyası oyunlarının mərkəzine Türkiye gətirilməye çalışılır. Faktiki olaraq, onu bir neçə istiqamətdən mühəsirəyə almağa çalışırlar. Bunu İraq, Suriya, Yunanistan, Balkanlar istiqamətində həmin dairələrin atdıqları addımlar sübut edir. Bundan başqa, onlar açıq surətdə hansısa yeni "xəritə" dən bəhs edirlər. Həmin "xəritə" də müsəlman dövlətləri 3-5 yerə parçalanmış şəkildə göstərilir. Eyni zamanda, parçalanma dayanıqsız, asılı və məzəhəb faktoruna görə bir-biri ilə düşmən olan kiçik ərazilərdən ibarət olmalıdır.

Maraqlıdır ki, bu cür vəziyyətin yaranmasında bezi Yaxın Şərq ölkələrinin də iştirak etməye çalışdığı haqqında informasiyalar yayılır. Bununla İsləm ölkələrini bir-biri ilə qarışdırmaqla olan düşərgələrə bölmək niyəti aydın olur. Bunun kimlərə sərf etdiyi həmiyətə bəlliidir.

Lakin məsələ hazırda elə ciddi səviyyədə özünü göstərir ki, konkret fəaliyyət olmasa, ilk baxışdan absurd təsiri bağışlayan qondarma xəritələr reallaşa bilər. Bu tezisdən çıxış edərək, Ankara bəyan edib ki, hansı planların hazırlanğından xəbərdarlır və onu hazırlayanlara "meydan oxuyur". Bu mövqenin ciddiyətini daha dərindən dərək etmək üçün son bir neçə ilde Türkiye ilə bağlı atılan addımlara nəzər salaq.

Əvvəlcə Suriya məsələsində Türkiyəni kənarda saxlamağa çalışıldılar. Ancaq Ankaranın Suriyanın daxilində malik olduğu da-yalar hamının ağılinı başına getirdi. İkinci mərhələdə Türkiye əsas tərəfdəşlərdən biri kimi Suriya problemini həll etməyə dəvət edildi. Lakin paralel olaraq Türkiyəni çətinliyə salmaq planı da işə başladı. Bunun nəticəsi Türkiyənin "Fərat qalxanı" və "Zeytun budağı" adlı iki uğurlu hərbi əməliyyat keçirməsi oldu. Bu hərbi əməliyyatlar kifayət

Türkiyənin böyük mübarizəsi: Yaxın Şərqi risklər və təhlükələrdən xilas etmək xətti

Türkiyənin böyük mübarizəsi: Yaxın Şərqi risklər və təhlükələrdən xilas etmək xətti

Siz buradasınız: [Əsas sahifə](#) »» [BEYNƏLXALQ TƏŞKİLATLAR](#) »»

0 şərh Yazı aralığı A. Font Ölçüsü Çap

3083
Yazi aralığı A. Font Ölçüsü Çap

Qoşulu olduğu bölmələr

- [beynəlxalq münasibətlər](#) Arxiv
- [global proseslər və trendlər](#) Arxiv
- [iqtisadiyyat](#) Arxiv
- [sivilizasiyalarası dialoq](#) Arxiv
- [beynəlxalq təşkilatlar](#) Arxiv
- [şəhərlər](#) Arxiv
- [expertlar](#) Arxiv
- [münaqışalar](#) Arxiv

Aktual Səfərlər

- Ərdoğan: "Türkəyə uzaqlaşdırıldığı təqdirdə "F-35" layihəsi tamamilə iflasa uğrayacaq"
- «Davamı...»

Diplomatic guşa

- Sudan-Azərbaycan iqtisadi münasibətlərinin inkişafı Azərbaycan-Afrika münasibətlərinin inkişafı üçün də asas yarada bilər
- «Davamı...»

Müəllifin digər yazıları

-

Azərbaycanın xarici ölkələrdəki diplomatik nümayəndəlikləri twitterdə

qədər peşəkarlıqla həyata keçirildi və düşmən darmadağın edildi. Onların neticəsində Türkiye İraqdan Aralıq dənizinə qədər uzanmalı olan terror dəhlizini iki yerdən qirdi. Bir sıra dairələrin terror qruplaşmalarını İraqdan çıxarıb Aralıq dənizinə daşımaq planları fikrəyə ugradı.

Bundan sonra Qəndildəkiliər fəallaşdırmağa çalışırlar. Bu dəfə hədəfləri İran sərhədindən Aralıq dənizinə qədər uzanan terror dəhlizini yaratmaq oldu. Türkiye buna cavab olaraq "Pencə" hərəkatını başlادı. İndi həmin hərbi əməliyyatlar böyük uğurla gedir və terrorçular qəcəmələr canlarını qurtarmaya çalışırlar. Bununla Türkiye həm İraq, həm də İranın təhlükəsizliyi üçün önem kəsb edən bir hərbi zərbə ilə növbəti planları alt-üst etmiş olur. Hazırda terror dəhlizinin Aralıq dənizi ilə bərabər İran sərhədi hissəsi də bağlanmış haldadır. Qəndildə terrora başlılıq edənlər sağ qalmak üçün əllərində gələnini edirlər.

Bunların fonunda Ankaranın terrorçuların Qara dəniz qrupunu tamamilə məhv etməsi çox əhəmiyyətli hadisə oldu. Bu olay, faktiki olaraq, terrorun Türkiye'ye yayılma biləsi potensialını sıfırı endirdi. Üstəlik, adları xüsusi siyahıda olan və başlarına mükaflat qoyulan terrorçular bir-bir ələ keçirilir. Bu o deməkdir ki, Türkiye xüsusi xidmet orqanları xaricdə hazırlanmış planları alt-üst etməkdədirler.

Ancaq indi də ortaya yeni oyun atılır. Onun iki qanadı mövcuddur. Birinci qanad Aralıq dənizində Kibrıs (Kipr) yaxınlığında Türkiye üçün problem yaratmaq, konkret olaraq, Türkəni oradan təcrid edib, mühasirəyə almaq cəhdidir. Bunun üçün hətta aralarında müsəlman dövlətlərinin də olduğunu beynəlxalq koalisya yaradılıb. Həmin koalisya Türkəyən tələb edir ki, Kipr adaları yaxınlığında enerji axtaşaları aparsın. Özləri isə orada axtaşaları aparsın, enerji daşıyıcıları hasil etməyə çalışırlar.

Ankara buna cavab olaraq, bölgəyə iki neft və qaz keşfiyyat-axtaşaları gəmisi göndərib və iş aparıb. Əks tərəf ABŞ və Avropa ittifaqını da prosesə cəlb etməyə başlayıb. Amerika və Avropa ittifaqı, faktiki olaraq,

Türkiyəyə bölgədən çəkilmək ultimatomunu veriblər. Ankaranın cavabı konkretidir: "Bu təhləblərin onun üçün heç bir əhəmiyyəti yoxdur!" Yəni sözü olan meydana çıxın. Buna isə risk edən hələ tapılmır.

Mühasirə dağılır: Ankaranın cəsarətli addımları

Bununla Türkəni dənizdən təcrid etməyə göstərilən cəhdər də hələlik boşça çıxır. Onların tam aradan qalxdığını demək olmaz. Ancaq aydın görünür ki, Türkiye çox qətiyyətlidir və ona mane olmaq istəyənlərə sarşıcı zərbələr endirmək niyyətindədir. Bu cür vəziyyət proseslərin ikinci qanadı üzrə Suriyanın şimal hissəsində hazırlıda cereyan edən hadisələr prizmasından da xeyli təhlükəli görünür. Konkret olaraq, İdlib bölgəsində hərbi təxribatlar törəldildi. O cümlədən Türkiye Silahlı Qüvvələrinin İdlibdə yerləşən hərbi birləşmələrinin müşahidə məntəqəsi rakət atəşinə tutuldu. Ankaranın reaksiyası sərt oldu: əgər hücumlar davam etse, ciddi qarşılıq veriləcək.

Paralel olaraq, İdlibdə yerləşmiş dinc əhalini bombalamaya başladılar. Bəşər Əsədə bağlı hərbi qruplar müxalifin yerləşdiyi bir neçə məntəqəni kənar dəsteklə ələ keçirdi. Ancaq sonradan müxalif güçlər siddətli hücumla rejim qüvvələrinə ağır zərbələr vurub onları geri çəkilməyə məcbur etdilər.

Lakin tecrübe göstərir ki, iş bununla bitməyib. İndi Yaxın Şərqin iki müsəlman ölkəsi Suriyanın PYD/YPG-nin nəzarətində olan hissəsinə nümayəndələr göndərərək, əsirət rehbərlərini Türkəyə ilə münasibət qurmağa çağırırlar. Bununla onlar Yaxın Şərqin yad ssenarilər üzrə parçalanması planına xidmət etdiklərini göstərirler. Lakin yerli ərəblər Türkəyə ilə isti münasibətdədir və Ankaranı onları xilas etməyə səsləyirler. Beləliklə, hazırda Türkəyə üçün ən önemli məsələ Qəndil-Sincar-Kerkük-Münbic-Tel Rifat-Kobani xəttində terror dəhlizini dağıdır, sabitlik yaratmaqdən ibarətdir. Bu

na nail olunsa, onda İran sərhədindən tutmuş Aralıq dənizinə qədər geniş bir ərazidə terror zonası yaratmaq istəyənlərin bütün planları iflasa uğramış olar. Onlar üçün bu dəhlizin strateji əhəmiyyəti çox böyükdür. Çünkü faktiki şəkildə uzaq Çin və Rusiyaya qədər geniş bir ərazidə terroru süretli, səməreli və təhlükəsiz yolla "bəsləmək" imkanı əldə edirlər. Türkiye terror dəhlizini dağıtmalı əslində Avrasiyanı terrordan xilas etmiş olur. Yəni məsələ ancaq Türkəyə, İraq və İranla mehdudlaşdırır.

Əlbette, düşmən dairələr yalnız terror metodundan istifadə etmirlər. Onlar daxildə hakimiyyətin qeyri-legitimliyinə nail olmaq üçün ona qarşı çirkin kampaniyalar təşkil edir, təxribatlar törədir, seçkilərə müdaxilə etməyə çalışırlar. Türkiye dövlət olaraq bu cəbhədə də böyük mübarizə aparır. Hələlik düşmənlərin bütün planları alt-üst olur. İstanbul bələdiyyəsinə seçkilərin sakit, demokratik və şəffaf keçməsi bu baxımdan oludurca vacibdir. Bu seçki türk demokratiyəsinin tətənəsinə çevriləcək!

Bütün bunlar açıq göstərir ki, Türkəyə tərxi və strateji bir mübarizə aparır. Türkəyənin qəlebəsi haqqın, ədaletin, demokratiyanın, müstəqil dövlətçiliyin qəlebəsi olacaq. Onun müsbət təsiri qonşu regionlara, o cümlədən Qafqaza da yayılacaq. Burada mövcud olan münaqışələrin ədaləti həlli üçün əlavə şanslar meydana gələcək. Və Rusiya ilə birgə həmin münaqışları həll etmək üçün tarixi bir fırsat yaranacaq. Sırri deyil ki, erməni terroru hələ də bütün Cənubi Qafqaz üçün bir təhdid mənbəyi olaraq qalır. Onun aradan qaldırılması bütün regiona sülh, barış və əməkdaşlıq gətirəcək. Bütün faydalananlar sırasında erməni xalqı da ola bilər.

Türkəyənin apardığı böyük geosiyası mübarizənin necə nəticələnəcəyini indidən demək çətindir. Çünkü müasir geosiyasi dinamika olduqca mürəkkəb şərtlər daxilində formalasılır. Onun qeyri-müəyyənliyi, riskliliyi istisna deyil. Lakin bu, bir şərəf yoludur. Onu getmək zəruridir.

Ermənistan gözləmədiyi yerdən ağır zərbə dadmalı olacaq!

Yaxud beynəlxalq ictimaiyyət Ermənistanın təxribatlarına sərt reaksiya verməli və işgalçi siyasetinin sülh danışqlarını sabotaj etməsinin qarşısını almalıdır

Məlum olduğu kimi, Dağlıq Qarabağdakı Ermənistan silahlı birləşmələrinin atəşkəs rejiminə pozması nəticəsində, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin hərbçisi Elşən Xəlilov şəhid olub. Son vaxtlar işgalçi rejimin bu kimi hadisələri tez-tez törətməsi isə, bir reallığı təsdiq edir ki, Ermənistan atəşkəs rejiminin qorunub-saxlanması, sülh danışqlarının konstruktiv məcrada davam etdirilməsini istəmir. Xüsusi, bir müddət əvvəl, ATƏT MQ həmsədrlərinin regionala səfərləri ərefəsində mayor Aqıl Ömrənov qətlə yetirilməsi, hazırda isə XİN rəhbərərinin görüşü ərefəsində də, daha bir təxribat töredilməsi bu cür qənaətə gəlməyə kifayət qədər zəmin yaratmış olur.

Ermənistanın müdafiə naziri David Tonoyan təsdiq edib ki, Azərbaycan hərbçisinin qətlə yetirilməsinə şəxsən göstəriş verib

Siyasi həyasızlıq və aşkar qeyri-humanistlik kimi qiymətləndirilmələri olan bu hadisələrə səbüt kimi daha bir amili göstərmək mümkündür. Belə ki, işgalçi Ermənistanın müdafiə naziri David Tonoyan təsdiq edib ki, Azərbaycan hərbçisinin qətlə yetirilməsi ilə bağlı şəxsən (!-R.R.) göstəriş verib və bu əməliyyati icra edən erməni hərbçilərini yüksək mükafata təqdim edib. Bu reallıq, sübhət edir ki, Ermənistanın siyasi hakimiyəti yalnız işgalçılıqla deyil, həm də rəsmi cinayətkarlıqla məşğuldur. Əger belə olmasa idi, bir dövlətin müdafiə naziri digər dövlətin hərbi qulluqçusunun öldürüləməsi əmrini vermezdi. Halbuki cəbhə xəttində atəşkəs rejimi mövcuddur və baş verən hər iki hadisə rəsmi şəxslərin monitoringləri, eləcə də, görüşləri ərefəsində baş verib.

Öslində, Ermənistanın siyasi hakimiyətində kimlərin olmasından asılı olmayaraq, bu dövlətin rəhbərliyi Azərbaycana qarşı aşkar düşməncilik mövqeyini ortaya qoyub, bu gün də həmin mənfur siyaset davam etdirilir. Yalnız hərbçilərimizin snayper atəşləri

Rövşən RƏSULOV

“Paşinyan kəsib-atmaq kimi siyasi cəhdərini kənara qoymalıdır”

tini dəyişməyi de təklif edib. “Karapetyan qeyd edib ki, eger Paşinyan investisiya istayırsə, o kəsib-atmaq, dağıtmak və s. kimi siyasi cəhdərini kənara qoymalıdır”, deyə qəzet yazarı.

Rövşən

“Vətəndaş sazişi” partiyasının qurultayı gündə birinci hissədən sonra Nikol Paşinyan partiyadaşlarını tərk edərək, biznesmen Samvel Karapetyanla görüşmek üçün “Malibu”ya getdi”. SİA xəber verir ki, bu barədə Ermənistanın “Hraparak” nəşri yazarı.

Qeyd olunur ki, kifayət qədər uzun çəkən görüş zamanı erməni bizesmen baş nazirə bəzi məsləhətlər verb, hətta siyase-

Mübariz Əhmədoğlu: “Statik müdafiədən aktiv cilovlamaya” konsepsiyası aprel döyüslərinin əsasını qoymalıdır

ile şəhid edilməsi deyil, mülki əhalimizin, o cümlədən, qadınların, qocaların, uşaqların da qətle yetirilməleri cinayətkar rejimin gerçək mahiyyətini ortaya qoymaqdadır.

Nikol Paşinyanın hər vəchələ baş verənlərdən yayınması cəhdələri işgalçılardan daxillərində formalasılmış mənfur hissələri daha qabarıq formada nümayiş etdirir

Maraqlısı isə budur ki, Ermənistanın həzirki rəhbərliyi, baş nazir Nikol Paşinyanın hər vəchələ baş verənlərdən yayınması cəhdələri işgalçılardan daxillərində formalasılmış mənfur hissələri daha qabarıq formada nümayiş etdirir. Misal üçün, Paşinyanın Sankt-Peterburqda forum zamanı işgalçi ölkənin rəhbərliyinin cəbhə xəttində təxribatlara her hansı aidiyyətinin olması barədə suali təkzib etməsi, sonra isə bu ölkənin müdafiə nazirinin belə açıqlaması göstərir ki, ya baş nazir ölkəni idarə edə bilmir, ya da bütün bunlar yalandır və sülh danışqlarının imitasiyasıdır.

Lakin bu cəhdələrə baxmayaraq, istenilən halda, işgalçi və cinayətkar rejimlə idarə olunan Ermənistan öz yalanları ilə artıq nə həmsədrləri, nə də beynəlxalq ictimaiyyəti aldada bilmir.

Beynəlxalq konvensiyalar və qətnamələr hansı reallığı əks etdirməkdədir?

Təəssüf ki, nə əvvəllər, nə də həzirki məqamlarda beynəlxalq aləmdə bu hadisələrə müvafiq reaksiyalar verilmir, sərt bəyanatlar səsləndirilmir və Ermənistanın adımlarına qarşı etiraz səsleri ucaldılır. Əger belə davam edərsə, haqqın və ədalətin yanında olan Azərbaycan dövləti öz ərazi bütövülüyünü, suvereniyini, sülh danışqları ilə deyil, məharibə yolu ilə azad etməklə təmin etməli olacaq. Çünkü beynəlxalq konvensiyalar, o cümlədən, qətnamələr də müvafiq reallığı əks etdirməkdədir. Bütün bunların qarşısının alınması üçün isə, beynəlxalq ictimaiyyət Ermənistanın təxribatlarına sərt reaksiya verməli və bu ölkənin işgalçi siyasetinin, sülh danışqlarını sabotaj etməsinin qarşısını almalıdır. Əks halda, daxilində siyasi-iqtisadi böhranlar, hakimiyətdaxili çarpışmalar yaşayan Ermənistan gözləmədiyi yerdən çox ağır zərbə dadmalı olacaq!

Rövşən RƏSULOV

“2015-ci ildən başlayaraq Ermənistanın o zamankı müdafiə nazirinin müavini, indiki müdafiə naziri David Tonoyan Ermənistanın vəziyyətinin getdikcə pisleşdiyini, o cümlədən demografik və iqtisadi baxımından Ermənistanda uğur əldə etməyin çətinliyini başa düşdü və az imkanla daha böyük effekt yaratmaq niyyətində oldu. Bununla da əlaqədar “Statik müdafiədən aktiv cilovlamaya” konsepsiyasını ortalağa qoymalıdır”. Bunu SİA-ya verdiyi açıqlamada politoloq Mübariz Əhmədoğlu deyib.

Politoloq bildirib ki, bu konsepsiyanın mahiyyəetine görə sayca az, zəif Ermənistan ordusu güclü Azərbaycan ordusuna qarşı mübarizə aparmaq bacarığına malik olmalıdır: “Qosunların temas xəttində, dövlət sərhədində erməni əsgərinin hər bir ölümü Ermənistan cəmiyyətində ruh düşkünlüyü yaradır. Bunun qarşısını almaq üçün Ermənistan kiçik, amma mobil qüvvələrlə vaxtaşırı hücumu keçib Azərbaycan ordusunu itkiyə məruz qoymalıdır. Bunu da Ermənistan cəmiyyətində hərbi əhval-ruhiyyə yüksək olaraq qalacaqdır”.

M.Əhmədoğlu qeyd edib ki, Tonoyan bu konsepsiyanı hazırladı, Vyanada ATƏT-in ofisində, sonradan Brüsselde NATO-nun iqamətgahında resmilerin iştirakı ilə bu konsepsiyanın geniş müzakirəsi oldu: “Ən böyük müzakirə isə 2016-ci ilin fevralında Ermənistanın ziyyələrin geniş iştirakı ilə təşkil olundu. Hami, o cümlədən ATƏT və NATO da daxil olmaqla bütün ermənipərest qüvvələr bu konsepsiyanı alıqlaşdırılar. Neticədə 2016-ci ilin aprel ayı ərefəsində Ermənistan ordusunu bu konsepsiya uyğun əməliyyat keçirdi. Azərbaycan ordusu erməni ordusunun təxribatına layiqince cavab verdi və nəticəsi də bəlliidir. İndi də aprel döyüsləri ilə bağlı bəzi məsələləri Ermənistan tərəfi məxfi elan edib. Apel döyüslərinən sonra da NATO, ATƏT-də və Avropa İttifaqında olan havadarları aprel döyüslərinin nəticələrinə xüsusi yer ayırdılar. Ermənistanın məglubiyyətini kiçik, Azərbaycanın itkilərinin sayıni artıq göstərmək məqsədile xeyli qrant vəsaiti xərcləndi.

“Statik müdafiədən aktiv cilovlamaya” konsepsiyasına bənzər tezisler yenidən D.Tonoyanın dilindən səslənir. ABŞ-da “yeni ərazilər uğrunda yeni müharibələr” tezisi də bu kategoriyaya aiddir. Cox təessüf ki, 2016-ci ildə “Statik müdafiədən aktiv cilovlamaya” konsepsiyasına Ermenistan rəhbərliyi etiraz etmədiyi kimi indi də N.Paşinyan “yeni ərazilər üçün yeni müharibə” konsepsiyasına dəstək verdi. Ermənistanın prezidenti S.Serkisyanın sonu mehz 2016-ci ilin aprel döyüslərindəki məglubiyyətindən başladı. İndi hər hansı bir əməliyyat N.Paşinyanın sonunun bünövrəsini qoymaqdır. Görünür, Ermənistanın Müdafiə naziri D.Tonoyanın indiki hərəkətlərində əsas məqsədi məhz budur”.

Ermənilər problemlərini etiraf edirlər

Vədərin pozulması, pis, yanlış kadr siyaseti, insanların “ağlar və qaralar” olmaqla bölünməsi hakimiyətin problemlidir. SİA Ermənistanın məxsus aysor.am saytında yayımlanan məlumatla istinadən xəber verir ki, bunu “Çiçəklənən Ermənistan” partiyasının rəhbəri Edmon Marukyan bu gün parlamentdə deyib.

Məlumatda qeyd olunur ki, partiya rəhbəri Edmon Marukyan 2018-ci il üçün dövlət büdcəsinin icrası baredə hesabatın müzakirəsini ekstroardinal adlandırbı. “Bir tərəfdən bilirik ki, bu müxalifət bir şey söyləməsi lazımlı olan bir əhəmiyyətli səneddir, digər tərəfdən, biz baş nazirin özünün əleyhine səs verdiyi hesabatı müzakirə edirik. Biz məraqlı bir problemlə üz-üzəyik. Noyabr ayına qədər biz bu büdcənin icrasını qətiyyətə dəstəkləyirdik, buna görə biz hesabata qarşı çıxmırıq. Digər tərəfdən də bu büdcənin qəbul edilməsinin əleyhinə səs vermişik”, -deyə Edmond Marukyan bildirib. Bununla yanaşı müxalifət düşərgəsindən olan deputat qeyd edib ki, problemlər var və onun haqqında danışmamaq mümkün deyil.

Edmond Marukyan hökumətin kadr siyasetinin birinci dərəcəli bir problem olduğunu vurğulayaraq qeyd edib ki, əgər belə davam edərsə, bu hökuməti daha da çox tənqid edəcək. Marukyanın sözlərinə görə digər problem vədərin pozulmasıdır. “Demişik, deyirik və deyəcəyik ki, vədər verilib, amma yerinə yetirilməyib” -deyə, deputat irad tutub. Müxalifət düşərgəsindən olan millət vəkili qeyd edib ki, “ekstroardinal” şəraitə görə bu dəfə büdcənin icrasına səs verecəklər.

Ermənistan üçün “sonun başlangıcı”

2018-ci ildən yazında Ermənistanın baş verənlərin inqlabın əksinə olub. SİA Ermənistanın məxsus aysor.am saytının yayımladığı məlumatla istinadən xəber verir ki, bunu dünən analistik Ruben Hakobyan “Adekavad” ictimai təşkilatının təşəbbüsü ilə keçirilən “Adekavad-diskurs” konfransında bəyan edib. “Yəqin ki, bu daxili siyasi təzyiq və ya xaricdə planlaşdırılmış bir ssenari idi”, - deyə Ruben Ha-

kobyan öz fikirlərini bu şəkildə ifadə edib. Ruben Hakobyan Qarabağın təhlükəsizliyinin və mövcud problemlərin qarşısının alınmasının ən vacib məsələ olduğunu çatdırıb.

İnam Hacıyev

21 iyun 2019-cu il

Jurnalist Əli Kərimlinin trollarının hücumuna məruz qalıb

İsmayılov: "Nəyə görə Əli Kərimlinin tərəfdarları kanalımdan belə qorxurlar?"

ABŞ-da yaşayış jurnalist və bloger İsmayılov Cəlilov AXCP sədri Əli Kərimlinin trolları tərəfindən ona edilən hücumundan bəhs edib və videomüraciətlə çıxış edib. Jurnalistin sözlərinin görə, ona qarşı kampaniya "Youtube" kanalındaki müsahibələrdən birində AXCP sədri Ə.Kərimlinin ünvanına tərəqqidi fikirlərin səslənməsindən dərhal sonra sosial şəbəkələrdə başlayıb.

Bundan dərhal sonra İ.Cəlilovun "Facebook" sosial şəbəkəsindəki səhifəsinə Ə.Kərimlinin trolları hücum edərək, ona qarşı təhqiqlər yağıdırmağa başlayıblar.

"Əli Kərimlinin trolları hücum çəkdi və təhqirəmiz şəhərlər yazmağa başladılar"

Məsələ ondadır ki, İ.Cəlilov "Youtube" kanalında müxalifəti Ruslan İzzətli ilə müsahibə hazırlayıb və orada AXCP sədri tərəqqid olnub. Məhz bundan sonra Kərimlinin trolları, onun verdiyi təlimatlara uyğun olaraq, ən ağır təhqir və söyüşləri jurnaliste ün-

vanlayıblar: "Mənim "Youtube" kanalımda "D18" hərəkatının lideri Ruslan İzzətli ilə müsahibə çıxb və müsahibəsində, o, Ə.Kərimlini yüngül formada tərəqqid edib. Həmin videooda təhqir olmayıb. Jurnalist olaraq, mən heç vaxt imkan vermərəm ki, efrimdə kimiñə ünvanına təhqir səslənsin. Lakin bundan dərhal sonra mənim sehifəm Ə.Kərimlinin trolları hücum çəkdi və təhqirəmiz şəhərlər yazmağa başladılar".

"Əli Kərimli, mən sizə müraciət edirəm, tərəfdarlarınıza deyin ki, media nümayəndələrinə hücum etmək olmaz, onları yığışdırın!"

Onun sözlərinə görə, trolların heç

bir tərbiye və qanacaqları yoxdur, onlar kükə uşaqlarından qətiyyən fərqlənmirlər. Bloger jurnalist həmçinin bildirib ki, dəfələrlə dəvət edilməsinə baxmayaraq, Ə.Kərimli onun efrinə qatılmaqdan imtina edib: "Ə.Kərimli gəlmir, cünki mənim kanalımı çox kiçik hesab edir. 4 min nəfərlik audiotiyam onun üçün çox balacadır. Amma əgər mənə belə az tamaşaçı varsa, nəyə görə Ə.Kərimlinin tərəfdarları kanalımdan belə qorxurlar? Nəyə görə mən sehərden-axşama qədər onların təhqir dolu şəhərlərini pozmaliyam? Ə.Kərimli, mən size müraciət edirəm, tərəfdarlarınıza deyin ki, media nümayəndələrinə hücum etmək olmaz, onları yığışdırın! Mənə, belə bir qorxu yaranır ki, siz hakimiyətə gəlsəniz, nə baş verər? Müxalifətdə olduğunuz halda, tərəfdarlarınız jurnalistlərə hücum edir. Əgər real hakimiyət qazansanız..."

Göründüyü kimi, AXCP sədrinin ənənəvi "siyaseti" olan söyüş və təhqir kampaniyası bu gün də davam etdirilir. Lakin söz yox ki, belə kampanyalar heç vaxt onların istədikləri nəticəni verməyib. Əksinə, sağlam düşünceli insanlar belələrinə qarşı daha artıq nifret hissi bəsləməyə başlayılar.

Rövşən RƏSULOV

İstifadə olunanlar "sülaləsi"

Sevinc Osmanqızı da istifadə olunanlardandır

Bu gün kimlərinsə əlaltı olmaq daha yaxşıdır, ancaq bütün varlığını satmaq isə mənəviyyatsızlıqdır. Bu, o kəslərdir ki, onun-bunun yalağı olmaqla yanaşı, adını "siyasi mühacir" qoyaraq, Vətənini, elini, hətta ailəsini belə sataraq, mənəviyyat deyilən məfhüməndən uzaq olan, qrantə hər şeylərini satanlar istifadə olunub, yararsız əşya kimi atılırlar. Sevinc Osmanqızı kimi. Bu, o S.Osmanqızıdır ki, Vətəni bir evə dəyişən satqın iblisidir.

Bəli, bu o Sevinc Osmanqızıdır ki, doğma Vətənini, dostlarını, bir zəmanlar ona dəstək olanları, hətta sığındığı Amerikanı Mayamidəki eve, mal varlığına ...dəyişə bilir. Bu, o Sevinc Osmanqızıdır ki, Xocalı faciəsində ermənilərə bərət qazandırmaqla bir daha iç üzünü nümayiş etdirir. Nə üçün Xocalı soyqırımı ilə bağlı, erməni vəhşiliyini sübut edən faktları təsniləti ilə paylaşıb, öz "amerikalı dostlarına", eləcə də, izləyicilərinə həqiqəti aşılımır? Bütün dünya bilir ki, bu qırğını ermənilər törediblər, elə isə, bu olayda siyasi çalar axtarmanın mənası nedir? S.Osmanqızı aşırı qədər satqındır. O, hətta "20 Yanvar, 20 noyabr, Xocalı və xalqımızın başına gətirilən digər faciələrdə olanları bilmək haqqımız və borcumuz deyil" deyir. Doğrudan da, S.Osmanqızını, vəhşi, faşist adlandırsa da... ondan da ağır bir söz axtarışına çıxdım. Tapdıqım söz insan yox, İBLİS oldu. Bəli, S.Osmanqızı iblisidir. Maraqlıdır, bu iblis Xocalı faciəsi ilə bağlı "olanları bilmək borcumuz və haqqımız deyil" deyir. Ancaq hətta Sarkisyan belə, etiraf edir ki, Xocalıda insanları bile-bile qırıblar. Çünkü bu adam və onun kimilər-Orduşanlar, Fəxreddinlər, Vidadiilər, Yunuslar, Xədicelər və sərasi, mənşəyi bilinməyən ünsürlər erməni təsəssübkeşidirlər, vessalam. Son gün-

lər Avropada oturub, gecə-gündüz Azərbaycan əleyhinə aksiyalar təşkil edən bu ünsürlər ölkəsinin və hökumətin əleyhinə fikirlərlə daha çox qrant almaq davası aparmaqdadırlar. Üzülmək yox, belələri elədikləri əməllərinə görə, bu xalqın və bu dövlətin qarşısında cəzasını çekməlidirlər. Amma bu, Azərbaycanda nə ilk, nə də son haldır. Çünkü daha önce, onlarla belə nümunə olub. Xüsusi də, siyasi səbəblər ucbatından, bu sayaq bəyanatları zaman-zaman eşitmışik. "Meydan" TV təmsilciliyinin timsalında bu, özünü daha çox göstərib. "Meydan" TV-nin rəhbəri Emin Millinin qohumları ondan imtina etdiklərini bildiriblər. Eyni media qurumunun əməkdaşı Günel Mövludun, Orduşan Teymurxanın... da valideynləri övladlarından imtina ediblər.

Bəli, Sevinc Osmanqızı kimilər beynəlxalq siyasi qüvvələr tərəfindən geniş maliyyə vəsaiti xərcləyərək, onlardan Azərbaycana qarşı istifadə edirlər. Bu parazitlər anlamalıdırlar ki, Azərbaycanda onlara yer yoxdur. Onların əsl mahiyyəti alət olmaqdır və onlar öz istifadə müdəttələrini çoxdan bitiriblər. Belələri istifadə olunan erməni itinin yalanlığında yalaqlanırlar bilməlidirlər ki, Vətənin halal çörəyinə kəm baxıb, özgənən (həm də düşmənin) yali ile bəslənənləri tarix heç vaxt bağışlaşdırır.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Təhmasib Novruzov

Dövlətin güclənməsində vətəndaşın rolü nədən ibarət olmalıdır?

Azərbaycan dövləti bu ilin əvvəlindən başlayaraq, dünyanın heç bir ölkəsində analoqu olmayan sosial paketlər qoydu ortaya. Bu günlərdə vətəndaşların sosial rifahının daha da yaxşılaşdırılmasına yönəldilmiş növbəti Sərəncamın Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən imzalanması isə, bir daha onu deməyə əsas verir k, iqtidarin bu yönədə siyasi qətiyyətlidir, dönməzdür və cəmiyyətin bütün təbəqələrinin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılmasına yönəldilmiş bu sərəncamlar, heç şübhəsiz, Azərbaycan insanların, hər bir ölkə sakininin rifahının yaxşılaşdırılmasına hesablanmış tarixi addımlardır. Özünü müxalifət adlandırb, əslində, siyasi bizneslə məşğul olanların bir ildə dövlət bündəsindən milyardlarla manatın cəmiyyətə ötürülməsi kimi riskli, həm də qətiyyətli addıma hansı don geyindirməyə çalışmasından asılı olmayıraq, ölkə başçısının bu addımı hər bir Azərbaycan ailəsində, hər bir vətəndaşın həyatında yaxşılığı doğru ciddi dəyişikliklər müşahidə olunmaqdadir. Bu, hər kəsə məlumdur və əlavə şəhər ehtiyacı olmayan faktdır. Məni bir vətəndaş olaraq maraqlandıran isə, məsələnin başqa tərəfidir.

Bütün ölkələrdə narazı insanlar var. Bu narazı insanlar (siyasi məqsədlı təşkilatların təmsilçiləri istisna olmaqla), əsasən, iki yere bölünür. Birincisi, hakimiyətdən vəzifə ala bilməyen və ya verilən vəzifənin öhdəsindən gəle bilməyib, kənarlaşdırılanlardır. İkincisi isə, el arasında tənəbəl adlandırdığımız bacarıqsız, rahat hayat arzusu ilə yaşayan, lakin bu rahat hayatı qurmaq üçün heç bir fealiyyət göstərməyənlərdir. Bu tip insanlar oturub ancaq dövlətdən umurlar, necə olur-olsun, dövlət onun bütün ehtiyaclarını qarşılıqla borçlu olduğu fikri ilə yaşayırlar ki, bu da sovet rejimindən biza qalan psixoloji məqamlarla bağlı miraslardandır. Birincilər haqqında danışmağa lüzum görmürəm. Çünkü onlara, el arasında deyildiyi kimi, dövlət "beş barmağı bal edib" versə də, ağızından geri çəken kimi deyəcək ki, mənə zəhər verdi. Əslində özünü müxalifət adlandıran qüvvələrin yan-yöresinə yığışanların böyük, həm də çox böyük bir hissəsi, məhz həmin insanlardır ki, onlar heç vaxt, heç bir halda, cəmiyyətin xeyrinə atılan hər hansı addımı təqdir etməyəcəklər. Çünkü maraqları cəmiyyətin inkişafında deyil, əksinə, problemlərin yaranmasına, naraziların sayının artmasındadır.

İkincilər isə, bir az oturub papaqlarını qarşılara qoyub, düşümlənidirlər. Dünyanın bütün sivil ölkələrində, hər bir sivil vətəndaş ölkəsinə, dövlətinə daha çox xeyir verməyə çalışır, nəinki dövlətdən daha çox mənfəət götürməyə. Dünyanın saysız-hesabsız böyük mütəfəkkirləri ailənin kiçik dövlət adlandırlıblar. Deməli, hər bir vətəndaş da, qarşılıqlı olaraq, dövləti böyük bir aile hesab etməlidir. Ailədə övlad böyük, həddi-bülüşa çatandan sonra, ailə başçısı onu tədrīcən müstəqil həyata hazırlayır ki, bu həyatın da əsas prinsipi qazanmaq, ailə bündəsində kömək etməklə başlayır. Bu, hər bir ailənin keçdiyi yoldur və ailələrin her birinin bu yolu keçməsi labüddür. Əks-teqirdə, gəncdə arxayınçılıq yaranı, məşşən həyata meyillilik arta biler ki, bu da həmin gəncin şəxsiyyət kimi formallaşmasına imkan vermir və gələcək problemlər üçün münbit şərait yaradır.

Nəticədə, ələbaxımlıq, daim kimlərinsə hesabına yaşamaq kimi sindromlar baş qaldırır. Eyni durum dövlət və dövlətçilik anlayışında da əsas prinsiplərdəndir və lazımdır ki, hər bir vətəndaş (böyük mənada, ailənin hər bir üzvü) bu prinsipi yaşam prinsipi olaraq qəbul etsin. Yəni ölkədə yaranan şəraitdən faydalanaaraq, özünün biznesini (bacarığa görə iri və ya kiçik biznes, fərq etməz) qurmağa, qazanmağa, qazancından dövlətin qüdretlənməsinə dəstək verməyə, bunu bacarmayanlar ölkədə yaranan iş yerlərində xaricdən gəlib işləyənləri əvəz etməyə, fiziki və ya zehni əmək-lə məşğul olub həm özünün kiçik ailəsinin daha da güclənməsinə yardım etməlidir. Nəzərəalsaq ki, təhsil, mədəniyyət, səhiyyə, ekoloji problemlərin həlli, yol infrastrukturunun yenilənməsi, həm paytaxtın, həm də regionların yenidən qurulması və s. ilə yanaşı, müharibə şəraitində olduğu üçün hərbi qüdrətini daim inkişaf etdirmək, hərbi müdaxilə neticəsində, ev-əşyindən didərgin düşmüş bir milyondan artıq insanın problemlərinin həllinə çalışmaq, nəhayət, zorla sürükləndiyimiz müharibə nəticəsində, ölkədə on minlərlə şəhid ailəsinin, əllillerin, digər ehtiyaclı təbəqələrin də normal yaşayışını təmin etmək yükü dövlətin üzərindədir, o zaman hər birimizin dövlətin iqtisadi gücünün artmasında ne qədər məsuliyyət daşıdığımızı anlaysıraq.

Mənçə, mövzu ilə bağlı geniş diskussiya açmağa dəyər. Çünkü dövlətin daha güclü olması, hər birimizin geleceyinin qaranti olğunu kimi, onun güclənməsinə dəstək də hər birimizin vətəndaşlıq borcumuzdur.

İnsan hüquqlarının müdafisi və PSIXİ SAĞLAMLIQ XİDMƏTLƏRİ

İnsan hüquqlarına riayet edilməsinə rəy verən qurumun olmasına baxmayaraq (Ombudsman ofisi), həmin orqan psixi xəstə şəxslərin hüquqlarının qorunması ilə bağlı məsələləri müntəzəm surətdə nəzərdən keçirmir. Belə ki, psixiatriya xəstəxanaları və ümumi təyinatlı xəstəxanaların psixiatriya şöbələrinin heç birində, pasiyentlərin insan hüquqlarının qorunması ilə bağlı ildə azı bir dəfə yerinə yetirilməli olan kənar qurumların baxış keçirməsi və ya yoxlaması aparılmır.

Psixiatriya xəstəxanaları və ümumi təyinatlı xəstəxanaların psixiatriya şöbələri işçiləri pasiyentlərin insan hüquqlarının qorunması mövzusunda, heç olmasa, bir günlük trening, yüksəcəq və ya digər növ məşğələlərde iştirak etməyiblər. Bununla əlaqədar, son iki il ərzində, qeyri-hökumət və peşə təşkilatları tərəfindən təxminən 40 nəfər xəstəxana işçisi - pasiyentlərin insan hüquqlarının qorunması üzrə treninq keçilmişdir. İşgəncərlərin, Qeyri-insani və ya Təhqiqəcidi Müalicə və ya Cəzannın Qarşısının Alınması üzrə Avropa Komisiyasının ekspert rəyinə görə, müyyəyen psixiatriya müəssisələrində insan hüquqlarının pozulması halları vardır. Psixi sağlamlıq xidmətlərinin təşkili ölkədə psixi sağlamlıq sahəsində səlahiyyəti qurum yoxdur. Səhiyyə Nazirliyinin baş psixiatri vəziyyəsi, əsasən, məsləhətverici funksiya daşıyır. Bu vəzifə üçün fealiyyət dairəsi Soi-dən qalan normativ sənədlə müəyyən edilir (Soi Səhiyyə Nazirliyinin 1985-ci il tarixli 225 sayılı əmri). Psixiatriya xidmətləri Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən idare olunur və ərazi-xidmət sahələri principi üzrə təşkil edilmişdir. 50 000-dən 150 000 nəfərə qədər əhaliyə xidmət göstəren her bir şəhər və ya rayon poliklinikasında psixiatri şəhəti vardır. Bu psixiatrlar, həm öz rayonlarının baş hekimləri (poliklinikaların baş hekimləri), həm də xidmet dairəsi 300 000 - 600 000 nəfər əhalini ehət edən bölgelərə - Psixoneuroloji dispanserlərin (PND) tabeliyində fealiyyət göstərirler (PND-lərə onlar hesabatlarını təqdim edirlər). Ambulator psixiatriya müəssisələri ölkədə 11 ambulator psixiatriya müəssisəsi (PND) mövcuddur, onlardan biri (9%) yalnız uşaq və yeniyetmələr üçün nəzərdə tutulmuşdur. 11 ambulator psixiatriya müəssisəsini doqquzunda stasionar müalicəsi üçün çarpayılar vardır. Lakin ambulator müəssisələrində olan çarpayılar haqqında məlumatlar "Psixiatriya xəstəxanaları" bölməsində (səh. 15) verilmişdir. Bu müəssisələrde ümumi əhalinin hər 100 000 nəfəri üçün 1092 pasiyent (1,1%) müalicə olunur. Ambulator psixiatriya müəssisələrində müalicə alan bütün şəxslərin təqribən 25%-ini qadınlar və təxminən, 16%-ini uşaq və yeniyetmələr təşkil edir. Mədəni xüsusiyyətlərə əlaqədar olaraq, Azərbaycan Respublikasında qadınlar tibbi yardım üçün psixiatriya müəssisələrinə kişilər qədər tez-tez müracət etmirlər və onlar daha çox öz ailələri və qohumları tərəfindən dəstek alırlar. Kişilərdən fərqli olaraq, gənc 14 yaşlı qadınlar sosial həyatda da - peşə fealiyyəti və asude vaxtin keçirilməsi ilə əlaqədar tədbirlərə dənə az iştirak edirlər. Qadınların kişilərə nisbetən, SN xidmətlərindən istifadə imkanlarının aşağı olmasına digər səbəbi, hərbi xidmətə çağırışla əlaqədar, orduya yararlılığın müyyəyen edilməsi məqsədile kişilərin psixi-

somatik şöbələri" adlanır. Ölkədə cəmi 60 çarpayı tutumu olan (hər 100 000 nəfər əhali üçün 0,71) iki belə şöbə vardır. Ümumi təyinatlı xəstəxanaların psixiatriya şöbələrindəki bu çarpayıların heç biri uşaq və yeniyetmələr üçün nəzərdə tutulmamışdır. Uşaq və yeniyetmələr Ümumi Təyinatlı Xəstəxanaların psixiatriya şöbələrinə qəbul edilmirlər. Ümumi Təyinatlı Xəstəxanaların psixiatriya şöbələrinə qəbul edilmiş pasiyentlərin cinslər üzrə bölgüsü haqqında məlumat yoxdur. Ümumi Təyinatlı Xəstəxanaların psixiatriya şöbələrinə qəbul zamanı qoyulan diaqnozlar, əsasən göstərilən iki diaqnostik qrupa aid olur: szizofreniya, szizoid tipli və sayıqlama ilə müşayiət olunan xəstəliklər (38%) və əhval-ruhiyyə pozğunluqları (7%). Orta hesabla pasiyentlər çıxarısa qədər burada 30,8 gün qalırlar. PND-lərde olduğu kimi, ümumi təyinatlı xəstəxanaların psixiatriya şöbələrində də, aparılan müalicə yalnız farmakoterapiya üzərində qurulmuşdur ve psixososial müdaxilələr həyata keçirilmir. Ümumi Təyinatlı Xəstəxanaların psixiatriya şöbələrinin hamısı (100%), hər dərman qrupu üzrə (neyroleptik, antidepressant, əhval-ruhiyyəni tənzimləyən, trankvilizator və antiepileptik dərmanlar) müəssisədə əldə edilməsi mümkün olan, heç olmasa, bir psixotrop preparatla təmin edilmişdir. Ümumi Təyinatlı Xəstəxanaların psixiatriya şöbələrindən biri, həmin xəstəxananın əsaslı təmiri ilə əlaqədar olaraq, artıq bir ildən çoxdur ki, məhdud şəkilde fealiyyət göstərir. Odur ki, bu şöbə üçün toplanmış məlumatlar 2006-ci ilin birinci rübüնün statistik göstəricilərini eks etdirir. İcma əsaslı yaşayış müəssisələri ölkədə psixi pozğunluqları olan şəxslər üçün icma əsaslı yaşayış müəssisələri mövcud deyil. Psixiatriya xəstəxanaları ölkədə ümumi çarpayı sayı 4125 olan (hər 100 000 nəfər əhali üçün 48,9 çarpayı) doqquz Psixiatriya (ruhi) Xəstəxanası (PX) vardır. Bu çarpayı sayına, həmçinin, Ambulator Psixiatriya Müəssisələrində (PND) olan çarpayı məqdəri daxil edilmişdir. Ölkənin en böyük xəstəxanasının strukturuna Ambulator Psixiatriya Müəssisəsi daxildir. Bundan başqa, yalnız həmin xəstəxanada 50 çarpayı uşaq şöbəsi və 50 çarpayı uşaq şöbəsi və ya yaxınılıqda yerləşən aptekde elət məmkündür. Gündüz stasionarı müəssisələri ölkədə beş "gündüz müalicə şöbəsi" mövcuddur. Onlardan dördü paytaxt达a yerləşmişdir: ikisi psixiatriya xəstəxanalarının bir hissəsidir, diger ikisi isə ambulator psixiatriya müəssisələrinin (yaşlılar və uşaqlar üçün PND-lər) tərkibinə daxildir. Mövcud gündüz stasionarı müəssisələrinin biri (20%) uşaqlar və yeniyetmələr üçün nəzərdə tutulmuşdur. Bu şöbələr tam güc ilə istifadə edilmir və onlarda hər 100 000 nəfər əhali üçün 24,9 pasiyent müalicə olunur. Gündüz stasionarı müəssisələrinin qadın pasiyentləri haqqında məlumatlar toplanmamışdır. Gündüz stasionarı müəssisələrindən hər 17%-ini uşaq və yeniyetmələr təşkil edir. Ümumi təyinatlı xəstəxanaların psixiatriya şöbələri İctimai Xəstəxanaların stasionar psixiatriya bölmələri ümumi profilli stasionarların "psixi-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin
İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə
dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının
müdafisi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət
səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi
fəallığının artırılması" istiqaməti
çərçivəsində hazırlanıb

olmuşdur. Mövcud stasionar müəssisələrinin çatışmazlıqlarından birə də psixiatriya xəstəxanalarının qısa və uzunmüddəli müalicə müəssisələri şəklinde bölgüsünün aparılmasıdır. Pasiyentlərin stasionarda qalma müddətinə görə bölünməsi haqqında indiyədək informasiya yoxdur, çünkü pasiyentlərin qeydiyyatının mövcud deyil. Psixiatriya xəstəxanaları ölkədə ümumi çarpayı sayı 4125 olan (hər 100 000 nəfər əhali üçün 48,9 çarpayı) doqquz Psixiatriya (ruhi) Xəstəxanası (PX) vardır. Bu çarpayı sayına, həmçinin, Ambulator Psixiatriya Müəssisələrində (PND) olan çarpayı məqdəri daxil edilmişdir. Ölkənin en böyük xəstəxanasının strukturuna Ambulator Psixiatriya Müəssisəsi daxildir. Bundan başqa, yalnız həmin xəstəxanada 50 çarpayı uşaq şöbəsi və 50 çarpayı uşaq şöbəsi və ya yaxınılıqda yerləşən aptekde elət məmkündür. Gündüz stasionarı müəssisələri ölkədə beş "gündüz müalicə şöbəsi" mövcuddur. Onlardan dördü paytaxt达a yerləşmişdir: ikisi psixiatriya xəstəxanalarının bir hissəsidir, diger ikisi isə ambulator psixiatriya müəssisələrinin (yaşlılar və uşaqlar üçün PND-lər) tərkibinə daxildir. Mövcud gündüz stasionarı müəssisələrinin biri (20%) uşaqlar və yeniyetmələr üçün nəzərdə tutulmuşdur. Bu şöbələr tam güc ilə istifadə edilmir və onlarda hər 100 000 nəfər əhali üçün 24,9 pasiyent müalicə olunur. Gündüz stasionarı müəssisələrinin qadın pasiyentləri haqqında məlumatlar toplanmamışdır. Gündüz stasionarı müəssisələrindən hər 17%-ini uşaq və yeniyetmələr təşkil edir. Ümumi təyinatlı xəstəxanaların psixiatriya şöbələri İctimai Xəstəxanaların stasionar psixiatriya bölmələri ümumi profilli stasionarların "psixi-

kün deyil, çünkü məcburi yerləşdirmə haqqında qanunvericiliyin tətbiqini təmin edən prosedurlar yoxdur və bu cür yerləşdirmələri qeyde almaq üçün statistik formalar mövcud deyil. Bundan başqa, son bir il ərzində, ümumi təyinatlı xəstəxanaların psixiatriya şöbələrində və psixiatriya xəstəxanalarında, heç olmasa, bir dəfə məcburi saxlanması və ya təcrid edilmiş pasiyentlər haqqında məlumatların qeydiyyatı aparılmamışdır. Lakin stasionar psixiatriya müəssisələrində belə hallara rast gəlinir. Belə ki, qeyri-qanuni yerləşdirmə və azadlıqdan mehrum etmə, stasionar müəssisələrde vəzifədən sui-istifadə, müalicənin tamamlanmasından sonra qohumlar tərəfindən pasiyentlərin evə aparılmışından imtina edilməsi kimi məsələlər hələ de mövcuddur. Ən böyük şəhərdə və ya onun ətraf bölgələrində olan psixiatriya müəssisəsi şəhərdən istifadə imkanlarında ədalətsizliyə yol verilmesi ilə bağlı ölkədə hər hansı problem mövcud deyil. Ölkədəki psixiatriya xəstəxanaları pis vəziyyətdədir və avadanlıqla çox zəif təchiz olunmuşdur, ona görə də, insanlar arasında bu 17 meyli müşahidə edilir, yalnız ağır və kəskin pozğunluq hallarında bu müəssisələrə müraciət etməye məcbur olurlar.

Vahid Ömərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

"Nar" Azərbaycanın rəqəmsal inkişafına öz töhfəsini verməyə davam edir

Azərbaycanda hər zaman informasiya və kommunika-siya texnologiyaları sahəsinin inkişafını dəstəkləyən "Nar"ın tərəfdarlığı ilə baş tutan NETTY-2019 - Azərbaycanın milli internet mükafatının qalibləri müəyyən edilib. Belə ki, il ərzində keyfiyyətli məzmununa, istidafədəçi-yə yararlılığına görə "Dövlət" nominasiyasında "intangibile.az" saytı, "Təhsil və Elm" nominasiyasında "Bildilçin" tətbiqi, "Mədəniyyət və Yaradıcılıq" nominasiyasında "she-kiculture.az", ən yaxşı sosial səhifə nominasiyasında "Asan Viza" Facebook səhifəsi qalib olub. Digər nominasiyaların qalibləri ilə netty.az saytında tanış ola bilərsiniz.

Nominasiyalar üzrə qaliblər Ekspert Şurasının və virtual münsiflər heyətinin seçiminə əsaslanaraq NETTY Akademiyası final səsverməsi zamanı müəyyən edilib. Bundan başqa, müsabiqədən kənar fəxri və həvəsləndirici nominasiyalar üzrə də müafatlar təqdim edilib.

"Internet və ümumilikdə, İKT həlləri gündəlik həyatımızın ayrılmaz bir parçasına çevrilib. NETTY milli internet mükafatının əsas məqsədi ölkəmizdə bu sahə üzrə ən qabaqcıl və keyfiyyətli informasiya resurslarını və layihələrini müəyyən edərək onların inkişafına təkan verməkdir. Biz eyni zamanda informasiya mədəniyyətinin cəmiyyət-də artırılması, əhalide informasiya texnologiyaların populyarlaşdırılması hədəfliyik. Rəqəmsallaşma dövründə bù cür mühüm bir tədbirin keçirilməsində bizi dəstək olduğu üçün "Nar"-a təşəkkür edirik", - deyə "NETTY" milli interet mükafatının teşkilat komitəsinin sədri Ruslan Novruzov bildirib.

Qeyd edək ki, "Nar" KSM strategiyası çərçivəsində artıq ikinci ildir ki, "NETTY" milli interet mükafatının əsas dəstəkçisidir.

"Azerfon" şirkəti ("Nar" ticarət nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fealiyyətə başlayaraq qısa bir müddədte Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. "Nar" ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi irlərinin çağdaş həyatla bağlılığını rəmzi olaraq seçilib. "Nar" ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. "Nar" şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 97%-ni (işğal olunmuş ərazilər istisna olmaqla) əhatə edir və 7500-dən artıq baza stansiyası ilə 2,2 milyondan çox abunəçiye yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir.

ELAN

ADPU-nun Coğrafiya müəllimliyi ixtisası üzrə II kurs tələbəsi Mustafayeva Günel İlham qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ses

Son səhifə

21 iyun

"PSJ" açıqladı: Neymarın transfer qiyməti 300 milyon avrodur!

Fransanın "Pari Sen-Jermen" futbol klubu braziliyalı hücumçu Neymarın transferi üçün 300 milyon avro almaq niyyətindədir. Belə ki, daha əvvəl yaşılmış melumata görə, Neymar 2013-2017-ci illərdə heyətində çıxış etdiyi İspanyanın "Barselona" komandasına qayda bilər. Lakin qeyd olunur ki, "PSJ" 27 yaşlı futbolçu üçün belə məbləğ müəyyən etməkə, onun başqa komandaya keçməsini mümkünüsüz edir. Belə ki, heç bir klub indiki vaxtda bu qədər vəsaiti ödəməyə hazır deyil.

Neymar "PSJ"yə 2017-ci ilin yayında "Barselona" komandasından rekord məbləğ (222 milyon avro) müqabilində keçib. Fransa komandası ilə bu hücumçunun müqaviləsinin müddəti 2022-ci ilin yayında bitir. O, parislilərin heyətində bütün turnirlərdə keçirdiyi 58 görüşdə 51 qol və 29 nəticəli ötürme ilə fərqlənib.

İyunun 6-da Braziliya və Qətər yığmaları arasında yoldaşlıq görüşündə (2:0) Neymar ayağından ciddi zədə alındığına görə bu günlərdə Braziliyada keçirilən Amerika Kubokunda iştirak edə bilməyib. Futbolçu milli komandada keçirdiyi 97 görüşdə qapıdan 60 top keçirib.

Bakcell və INNOLAND birgə İnkubasiya Proqramının iştirakçılarını seçdi

Azərbaycanın ilk Mobil Operatoru və Ən Sürlü Mobil Internet Pro-vayderi Bakcell şirkəti və INNOLAND Inkubasiya və Akselerasiya Mərkəzinin birgə inkubasiya proqramına birinci seçim başa çatıb.

Daxil olmuş 20-dən çox müraciət arasından seçilən 5 ideyanın müəllifləri öz startap layihələrini Seçim Komitesi qarşısında təqdim edib. Ətraflı qiymətləndirmədən sonra, ən yüksək bal toplamış 3 startap komandası INNOLAND və Bakcell şirkətinin birgə inkubasiya programında iştirak etmək hüququnu qazanıb. Seçimlərdə uğurla keçen "Face Ads", "ToWaves" və "Bon.az" komanda-ları öz layihələrini reallaşdırmaq şansı əldə

ediblər. "Face Ads" sosial media sahəsində icraçı və sifarişçi arasında əməkdaşlığı formalasdırmaq üçün yaradılmış platformadır. "ToWaves" ortaç maraq və oxşar fikirləri olan insanları bir araya getirən şəbəkədir. "Bon.az" isə istifadəçilərin onlayn alış-verişdən "cashback" əldə etməsi üçün yaradılan sistemdir.

Layihədən asılı olaraq, növbəti 3-6 ay ərzində startap komandaları INNOLAND və Bakcell təqdim olunan pulsuz ofis sahəsi, peşəkar məsləhətlər, avadanlıq, təlimlər və digər imkanlardan istifadə edə biləcəklər. Bu dəstək sayesində gənclər öz layihələri üzərində daha effektiv şəkildə işləyərək startap ideyalarını uğurlu və innovativ biznesə çevirmek imkanına malik olacaqlar.

Seçilmiş komandalar inkubasiya müddəti ərzində həm INNOLAND həm də "Bakcell"in AppLab mərkəzinin imkanlarından yararlanacaqlar.

Xatırladaq ki, Bakcell şirkəti ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin INNOLAND Inkubasiya və Akselerasiya Mərkəzi arasında tərəfdarlıq müqaviləsi imzalanıb. Həmin müqavilə çərçivəsində Bakcell və INNOLAND yerli startaplar üçün birgə inkubasiya proqramı həyata keçirir. Bu əməkdaşlıq ölkənin bütün startap ekosisteminin inkişaf olmasına böyük töhfə verməklə Azərbaycanda startap mədəniyyətinin formalasdırılmasında strateji rol oynayır.

2014-cü ildən etibarən müxtəlif proqram terminatı və avadanlığın yaradılması ilə məşğul olan yerli startaplar və developerlər öz ideyalarını həyata keçirmək üçün Bakcell şirkətinin AppLab proqramından dəstək alırlar.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müaviləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməye bilər.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələrin
"Azərbaycan" nəşriyatında çap olunur.
Qəzetdə AzərTAc, SIA və AZADINFORM informasiya
agentliyklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600